

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów:

kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Warszawski**

Data przeprowadzenia wizytacji: **14-15 grudnia 2022 r.**

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	18
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	23
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	27
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	30
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	33
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	36
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	39
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	42
5. Załączniki:	47
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	47

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr hab. Violetta Wróblewska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Marianna Michałowska, ekspert PKA
2. dr hab. Dorota Fox, ekspert PKA
3. Andżelika Jabłońska, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Julia Banasiak, ekspert PKA ds. studenckich
5. Katarzyna Nowak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska prowadzonym na Uniwersytecie Warszawskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Wizytacja została przeprowadzona zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodnicząca zespołu oceniającego oraz współpracujące z nią ekspertki poinformowały Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o kulturze i religii 53% historia 15% nauki o sztuce 12% literaturoznawstwo 11% językoznawstwo 6% filozofia 3%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nie przewidziano w programie studiów	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	nie przewidziano w programie studiów	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	37	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1380	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	95	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub	95	

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	88	

Nazwa kierunku studiów	kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	nauki o kulturze i religii 52% literaturoznawstwo 21% historia 18% językoznawstwo 9%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 120	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nie przewidziano w programie studiów	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	nie przewidziano w programie studiów	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	10	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	570	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	65	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni	67	

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	57	

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium częściowo spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium częściowo spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska I i II stopnia są w pełni zgodne z misją Uniwersytetu Warszawskiego, w ramach którego prowadzony jest kierunek. Jest ona realizowana w czterech podstawowych obszarach: naukowych, społecznym, obywatelskim i kulturowym. W pierwszym obejmuje ona jedność nauki i nauczania, w drugim zdobywanie kwalifikacji zawodowych i pełnienia funkcji społecznych, w trzecim – rozwijanie umiejętności debaty publicznej, zaś w czwartym – tworzenie rozmaitych platform dialogu: nauki i sztuki, lokalności i uniwersalności. Kierunek kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska misję tę realizuje.

Koncepcja kształcenia zakłada wykształcenie grona specjalistów przygotowanych do współpracy naukowej w ramach badań interdyscyplinarnych w Polsce i za granicą. Jest to zgodne ze strategią Uniwersytetu stawiającą za cel „jedność nauki i nauczania”. Do jej realizacji wykorzystywana jest określona przez Uniwersytet wiedza, umiejętności i kompetencje wymagające interdyscyplinarnych badań naukowych. Składają się one na zakres kompetencji, które otrzymuje absolwent, koniecznych do realizacji zakładanych w koncepcji kształcenia ról zawodowych, takich jak prowadzenie działalności naukowej czy też animator kultury, redaktor, tłumacz, przewodnik turystyczny, dziennikarz, pracownik dyplomacji, pracownik instytucji europejskich w krajach kręgu kultury śródziemnomorskiej. Konsekwentnie, koncepcja kształcenia na kierunku zakłada powiązanie dydaktyki i aktywności naukowej poprzez stworzenie środowiska rozwijającego „podmiotowość, autonomię i odpowiedzialność studenta w procesie kształcenia, w którym szczególną rolę odgrywa świadome uczenie się i samodoskonalenie”.

Podstawowym celem kształcenia na studiach I stopnia jest przedstawienie szerokiej wiedzy o obszarze Morza Śródziemnego w kontekście jego historii, kultury artystycznej i literackiej, a także zapoznanie studentów z metodami interpretowania i analizowania wytworów kultury materialnej oraz niematerialnej. Na II stopniu wiedza zostaje pogłębiona, zaś studenci uzyskują narzędzia metodologiczne wprowadzające do podejmowania zadań badawczych. Z tego też względu założono konieczność zbudowania programu modułowego opartego na metodach tutoringu i konwersatoriach prowadzonych w małych grupach przez doświadczonych badaczy.

Koncepcja kształcenia na I stopniu kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska jest przyporządkowana do dyscyplin: nauki o kulturze i religii (53%) - jako dyscyplina wiodąca, historia (15%), nauki o sztuce (12%), literaturoznawstwo (11%), językoznawstwo (6%) oraz filozofia (3%). Na II stopniu kierunek jest przypisany naukom o kulturze i religii (52%), literaturoznawstwu (21%), historii (18%) i językoznawstwu (9%). Stanowią one podstawy teoretyczne kierunku, dostarczające studentom zarówno wiedzy z danych dyscyplin, jak też umożliwiają wprowadzenie do prowadzenia badań

naukowych w tych dyscyplinach. Przyporządkowane do wymienionych dyscyplin jest uzasadnione, ponieważ zakładana w koncepcji kształcenia interdyscyplinarność umożliwia studentom połączenie wiedzy o regionie Śródziemnomorza ze zrozumieniem roli dyscyplin humanistycznych we współczesnych badaniach naukowych, a także ze znaczeniem kompleksowej natury języków oraz ich kształtowania w kontekście semiotycznym i kulturowym. Koncepcja kształcenia pozwala na zachowanie spójności w zakresie kluczowych przesłanek oraz celów prowadzenia danego kierunku studiów, ujętych w koncepcji kształcenia i znajdujących odzwierciedlenie w efektach uczenia się. Przyporządkowanie wymienionych wyżej dyscyplin jest uzasadnione celami kształcenia, zakładającymi przedstawienie szerokiego zakresu wiedzy o kulturze obszaru śródziemnomorskiego (historii, literatury, sztuki, języka) na I stopniu oraz jej pogłębienie w stopniu umożliwiającym studentom uzyskanie samodzielności w myśleniu oraz realizację projektów badawczych.

Realizowana koncepcja zakłada zgodnie z celami strategicznymi powiązanie kształcenia z prowadzonymi na Uniwersytecie badaniami naukowymi w ramach dyscyplin reprezentowanych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych na kierunku. Obejmują one

- w ramach nauk o kulturze i religii: badania nad kulturą artystyczną i literacką oraz komunikację międzykulturową, badania w obszarze semiotyki kultury oraz kultury wizualnej (przykładem publikacja *Nel varco tra le due culture. Letteratura e scienza in Italia*, Bulzoni, 2016)
- w ramach historii: badania nad historią starożytną, średniowieczną i nowożytną krajów śródziemnomorskich (np. monografia *Por Napoleón en España. Los soldados polacos en los Sitios de Zaragoza, 1808-1809*),
- w ramach nauk o sztuce: historii sztuki starożytnej i współczesnej (np. monografia *Impas. Opór, utrata, niemoc, sztuka*, 2018),
- w ramach literaturoznawstwa: interpretacje literatury (np. publikacja *Our Mythical Childhood... The Classics and Literature for Children and Young Adults*, 2021),
- w ramach językoznawstwa: sposobów kształtowania języków staro- i nowożytnych i ich struktur (np. monografia *Language and Culture Contact Phenomena in the Sixteenth-Century Vocabulario trilingüe in Spanish, Latin and Nahuatl*, 2018),
- oraz w ramach filozofii prezentowane są problemy historii filozofii i badań semiotycznych (np. Redakcja monografii: *Plato and the Political Knowledge*, 2016).

O ile potrzeby wynikające z roli poszczególnych dyscyplin w koncepcji kształcenia na I stopniu studiów realizowane są przede wszystkim w wymiarze dostarczenia wiedzy i kompetencji pozyskiwania informacji naukowej, o tyle na II stopniu w koncepcji kształcenia założono specjalizację w zakresie podejmowanych na kierunku tematów. Sprzyja takiemu założeniu przyporządkowanie dyscyplin naukowych, które uwzględnia metodologiczny charakter prowadzonych w Uniwersytecie badań. Służy temu wprowadzenie tematyki metodologicznej przygotowującej do prowadzenia badań kulturoznawczych, jak też problematyka studiów regionalnych odnoszących się do historii i współczesnych ujęć świata śródziemnomorskiego (nauki o kulturze i religii), historia regionu od XIX wieku do współczesności (historia), interdyscyplinarne badania nad językiem i tekstami literackimi (literaturoznawstwo i językoznawstwo). Takie przyporządkowanie odpowiada ściśle działalności naukowej prowadzonej w Uniwersytecie.

Zajęcia prowadzone są przez doświadczoną kadrę naukową posiadającą znaczący dorobek w wyżej wymienionych dyscyplinach. Powierzenie im na II stopniu prowadzenia konwersatoriów w językach obcych oraz opieki nad pracami dyplomowymi pozwala włączyć studentów w zakres projektów badawczych, przez nich prowadzonych (np. projekt badawczy *Our Mythical Childhood* oraz praca studentów jako asystentów naukowych w granie ERC). Istotnym celem kształcenia jest powiązanie

badan nad kulturami śródziemnomorskimi z bezpośrednim kontaktem z oryginalnym językiem. Służy temu powierzenie prowadzenia zajęć nie tylko lektorom, ale także naturalnym nosicielom języka włoskiego, hiszpańskiego i francuskiego.

Kierunek odpowiada na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego poprzez działania badawcze w placówkach naukowych oraz animacyjno-kulturalne prowadzone w instytucjach kultury i edukacji na różnych poziomach: popularyzacyjnym i animacyjnym (np. Włoski Instytut Kultury w Warszawie oraz Centrum Medical Humanities w Bolonii), oraz badawczym, jak współpraca z uniwersytetami europejskimi, a także włącz się w działania jednostek Unii Europejskiej (takich jak Ambasada Hiszpanii, Portugalii) i państw Ameryki Środkowej oraz Południowej, również NGO-sów („Fundacja dla wolności”).

Koncepcja i cele kształcenia założone dla kierunku są w szczególnym stopniu nastawione na realizację potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego związanych z przygotowaniem absolwentów do pracy naukowej oraz podjęcia pracy w instytucjach wymagających wiedzy o kulturze krajów basenu Morza Śródziemnego. Wymaga to uzyskania średniozaawansowanej znajomości języków obcych, która uzyskują absolwenci studiów I stopnia. Z kolei absolwenci kierunku II stopnia są w pełni przygotowani do realizacji zadań badawczych (podjęcia studiów doktoranckich) lub też są specjalistami o wszechstronnej wiedzy humanistycznej, gotowymi do podejmowania pracy w instytucjach kultury i sztuki, sektorach edukacji, a także w mediach, gdzie wymagana jest zaawansowana znajomość języków obcych. Nauczanie języków obcych należą do celów kształcenia szczególnie atrakcyjnych dla rynku pracy i docenianych przez studentów. Podczas studiów osoby studiujące zyskują kompetencje lingwistyczne w zakresie codziennej komunikacji (I stopień) oraz języka profesjonalnego (II stopień), co pozwala im kontynuować edukację i podejmować badania naukowe w Polsce, jak i za granicą. Takie określenie celów kształcenia i koncepcji kierunku odpowiada strategii Uniwersytetu. Otwiera to kierunek na potrzeby rynku pracy oraz podwyższa atrakcyjność koncepcji kształcenia.

Koncepcja kształcenia na kierunku jest kształtowana przez powołane do tego celu podmioty: Radę Dydaktyczną, Biuro Innowacji Dydaktycznych, Komisję Senacką ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia oraz Uniwersytecką Radę ds. Kształcenia oraz Senat UW. Mają w nich udział nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia oraz studenci za pośrednictwem reprezentantów w samorządzie studenckim. Na koncepcję kształcenia mają wpływ także przedstawiciele środowiska biznesowego, regularnie konsultujących na spotkaniach cele kształcenia (m.in. przykładem wpływu na cele kształcenia było rozpoznanie potrzeb zwiększenia umiejętności w zakresie kompetencji miękkich, czego efektem było zaproponowanie studentom uczestnictwa w projektach animacyjno-kulturalnych) oraz komunikacji językowej w sytuacjach profesjonalnych w języku innym niż angielski (co zaowocowało zwiększeniem wymiaru godzin językowych, a w koncepcji kształcenia zwiększono zakres umiejętności językowych). Wpływ na koncepcję kształcenia mają także przedstawiciele instytucji edukacyjnych na poziomie szkół średnich (w zakresie przygotowania absolwentów do studiów na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska).

Koncepcja kształcenia uwzględnia w niewielkim stopniu wykorzystywanie metod i technik kształcenia na odległość. Jest to związane z założeniami kierunku, opartego na zasadzie bezpośredniego kontaktu nauczycieli akademickich ze studentami i minimalizowania komunikacji pośredniej.

Ogólne efekty uczenia się założone dla kierunku (tzw. kierunkowe) są zgodne z koncepcją kształcenia i profilem ogólnoakademickim kierunku zakładającymi powiązanie badań i dydaktyki. Dlatego też najistotniejsze dla efektów uczenia się na studiach I stopnia jest powiązanie interdyscyplinarnej wiedzy humanistycznej (K_W06: student zna i rozumie: „powiązania między dyscyplinami humanistycznymi oraz specyficzne zależności między poszczególnymi dyscyplinami, które dotyczą studiów nad kulturą;

nabył podstawy podejścia interdyscyplinarnego w studiach kulturoznawczych”) ze świadomością metodologiczną badań w zakresie studiów nad kulturą (K_W12: zna i rozumie „najnowsze osiągnięcia w zakresie wypracowania metod badań interdyscyplinarnych w kulturoznawstwie i możliwych kierunków rozwoju tych badań oraz ich odzwierciedlenie w umiejętnościach (K_U05: absolwent potrafi: „zdobyć umiejętności badawcze pozwalające na formułowanie i rozwiązywanie problemów badawczych w zakresie kulturoznawstwa; potrafi w tym celu przeprowadzić podstawowe analizy z wykorzystywaniem interdyscyplinarnych metod i narzędzi badawczych”) i kompetencjach społecznych (K_K02: absolwent jest gotów do „uświadomienia sobie dynamicznego rozwoju kultury i pojawiania się nowych metod i paradygmatów badawczych”). Te podstawowe dla koncepcji kształcenia efekty uczenia się są uzupełnione wiedzą, kompetencjami i umiejętnościami właściwymi dla kierunku, odnoszącymi się ściśle do obszaru kultury śródziemnomorskiej. Przykładem mogą być efekty uczenia się odnoszące się do wiedzy o recepcji antyku: K_W07, kultury i języka wybranego regionu (K_W08), a także znajomości najważniejszych twórców kultury europejskiej (K_W09). Także one mają swoje odniesienie do umiejętności (np. w wyszukiwaniu informacji, interpretacji i analizie utworów – K_U01, K_U04, K_U05) i kompetencji społecznych (np. rozumienie wagi zachowania bogactwa, integralności oraz świadomości dziedzictwa kulturowego Europy, w tym poszczególnych tradycji Śródziemnomorza – K_K08). Równie istotne jest połączenie efektów uczenia się odnoszących się do znajomości języków regionu śródziemnomorskiego (na poziomie B2 – K_U12) i umiejętności nimi się posługiwania (streszczenia treści, tłumaczenia, wyodrębnienia tez / treści analizowanych utworów/ prezentacji – K_U10, K_U11) z uczestnictwem w działaniach kulturalnych (K_K09, K_K10).

Efekty uczenia się założone dla poszczególnych zajęć są zgodne z kierunkowymi. Przykładowo efekt uczenia się zajęć z *antropologii kultury* dla I roku studiów I stopnia „rozumie zależności pomiędzy poszczególnymi dyscyplinami w zakresie nauk humanistycznych, społecznych, przyrodniczych” odpowiada K_W01; „rodzaje oraz specyfikę przedmiotowej i metodologicznej dyscyplin, które dotyczą studiów nad kulturą”, zaś efekt uczenia się dla zajęć III roku studiów I stopnia *sztuka nowoczesna*: „zrozumienie wagi zachowania bogactwa, integralności oraz świadomości dziedzictwa kulturowego Europy, w tym poszczególnych tradycji Śródziemnomorza ” odpowiada K_U05: „zdobyć umiejętności badawcze pozwalające na formułowanie i rozwiązywanie problemów badawczych w zakresie kulturoznawstwa; potrafi w tym celu przeprowadzić podstawowe analizy z wykorzystywaniem interdyscyplinarnych metod i narzędzi badawczych”.

Zauważono, że w niektórych sylabusach zajęć efekty dla zajęć powtarzają efekty kierunkowe. Na przykład na studiach II stopnia efekt uczenia się dla *dziejów współczesnego Śródziemnomorza*: „Student ma uporządkowaną wiedzę na temat kultury i języka wybranego regionu Śródziemnomorza” odpowiada KW_04: „ma uporządkowaną, pogłębioną, szczegółową wiedzę na temat kultury i języka wybranego regionu Śródziemnomorza, prowadzącą do specjalizacji, dostrzega historyczne i współczesne związki oraz interakcje w obrębie kultur Śródziemnomorza”.

Efekty uczenia się zostały właściwie powiązane z charakterystykami drugiego stopnia PRK na poziomie 4. Przykładowo efekt K_W02: student zna i rozumie podstawową terminologię z zakresu literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, powiązany jest z P6S_WG: Zakres i głębia, zaś K_W11 (zna i rozumie współczesne kierunki rozwoju badań nad kulturą) z P6S_WK: Kontekst / Uwarunkowania.

Na II stopniu w efektach uczenia się nacisk jest położony na wiedzę pogłębioną i szczegółową dotyczącą tematyki specyficznej dla kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska, umożliwiającą prowadzenie badań w tym zakresie. Na przykład K_W02: absolwent „ma uporządkowaną, pogłębioną, szczegółową wiedzę na temat kultury i języka wybranego regionu Śródziemnomorza, prowadzącą do specjalizacji, dostrzega historyczne i współczesne związki oraz interakcje w obrębie kultur

Śródziemnomorza” jest rozwinięte w kierunku metodologicznym przez efekt uczenia się K_W06: absolwent zna i rozumie „zaawansowane metody analizy i interpretacji wytworów kultury oraz wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych” ma swoje odniesienie w K_01: absolwent „potrafi samodzielnie formułować problemy badawcze, dokonuje właściwego doboru źródeł, przeprowadza ich krytyczną analizę i ocenę według uświadomionych uprzednio kryteriów, potrafi dostosować metodologię do przedmiotu badań, formułuje wnioski ze świadomością różnych punktów widzenia, potrafi prezentować wyniki swoich badań, wykorzystując nowoczesne narzędzia techniczne i multimedialne” i K_K01: „rozumie wagę krytycznej oceny poznawanych treści i uznaje znaczenie wiedzy oraz rozumie potrzebę wykorzystywania jej w rozwiązywaniu problemów praktycznych i teoretycznych”. Także te efekty uczenia się odnoszą się właściwie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji pełnej na poziomie 4, np. K_W03: zna „zaawansowane metody analizy i interpretacji wytworów kultury oraz wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych” powiązane z P7S_WG Zakres i głębia.

Sformułowanie efektów uczenia się dla studiów II stopnia zawiera niewłaściwą terminologię, niezgodną z poziomem PRK. Zgodnie z 7 poziomem PRK wymagana jest „pogłębiona”, a nie „zaawansowana” znajomość metod.

Na I stopniu w efektach uczenia się odnoszących się do nauk o kulturze i religii uwzględniono wiedzę ogólną i terminologię z ich zakresu, wiedzę szczegółową dotyczącą kultury kręgu śródziemnomorskiego, znajomość aspektów życia kulturalno-społecznego, a także umiejętności odnoszące się do pracy animacyjnej w instytucjach kultury, świadomości wagi dziedzictwa kulturowego oraz umiejętności komunikacji międzykulturowej. W odniesieniu do dyscyplin uzupełniających: nauki o sztuce, literaturoznawstwa, językoznawstwa i filozofii, uwzględniono m.in. wiedzę i terminologię z zakresu literaturoznawstwa, metody interpretacji kultury wizualnej, kulturowe i językoznawcze założenia semiotyki języka, a także wiedzę o klasycznych autorach filozoficznych i ich ideach.

Na II stopniu efekty uczenia się odnoszące się do dyscypliny wiodącej - nauki o kulturze i religii uwzględniają trendy rozwojowe i powiązania dyscyplin naukowych w ich ramach, krytyczną analizę i interpretację wybranych wytworów oraz zjawisk kultury, a także poczucie odpowiedzialności za zachowanie i rozwijanie kultury. W odniesieniu do pozostałych dyscyplin: literaturoznawstwa, historii i językoznawstwa, uwzględnia się wagę powiązań interdyscyplinarnych, ich historycznych i współczesnych związków w obrębie kultur Śródziemnomorza oraz umiejętności twórczego ich zastosowania w sformułowaniu problemu badawczego, jego analizie oraz opracowania w formie ustnej i pisemnej. Powyższe efekty uczenia się są zgodne z działalnością naukową prowadzoną na Uniwersytecie. Wskazane efekty uczenia się opisują, w sposób właściwy, specyficzny, rzeczowy i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów. Uwzględniają one także komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne, wymagane do zrealizowania podstawowego założenia koncepcji kierunku, tj. do funkcjonowania studentów w środowisku naukowym, realizacji samodzielnych badań bądź pracy w kulturowych i medialnych instytucjach, skoncentrowanych na regionie Morza Śródziemnego. Nacisk w efektach uczenia się zarówno na I, jak też II stopniu studiów położony jest na kompetencje badawcze odpowiednio do poziomu, na stopniu I jest to przygotowanie do badań, wyszukiwanie informacji oraz przeprowadzenie podstawowych analiz, na stopniu II te umiejętności są odpowiednio pogłębione i odnoszą się do wyboru i zastosowania właściwej metodologii badawczej i planowania pracy grupowej w realizacji własnego projektu naukowego lub wystąpienia.

Na obu poziomach studiów efekty uczenia się obejmują komunikowanie się w języku obcym (np. K_U12, na studiach I stopnia na poziomie B2 oraz K_U03 na studiach II stopnia na poziomie co najmniej

B2+). Uwzględniono także kompetencje społeczne w zakresie pracy w grupie, realizowania pracy własnej, świadomości dynamiki kulturowej i metodologicznej (I stopień) oraz uczestnictwa i inicjowania aktywności w życiu kulturalnym.

Jasne i zrozumiałe sformułowanie efektów umożliwia skuteczną weryfikację ich realizacji w toku studiów. Na stopniu I są to efekty nastawione na weryfikację uzyskanej wiedzy: „Student zna i rozumie powiązania między dyscyplinami humanistycznymi oraz specyficzne zależności między poszczególnymi dyscyplinami, które dotyczą studiów nad kulturą; nabył podstawy podejścia interdyscyplinarnego w studiach kulturoznawczych; student zna i rozumie zagadnienia dotyczące recepcji antyku oraz kulturę i język wybranego regionu Śródziemnomorza” (K_W06-K_W08). Także przykładowy efekt K_U13: „potrafi „przygotować prezentację pisemną oraz ustną z uwzględnieniem różnych potrzeb potencjalnych odbiorców” jest możliwa do zweryfikowania za pomocą odpowiednich metod oceny. Równie zrozumiałe sformułowano efekty uczenia się na stopniu II: w zakresie wiedzy K_W03: zna i rozumie „zaawansowane metody analizy i interpretacji wytworów kultury oraz wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych”, w zakresie umiejętności K_U02: „potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację wybranych wytworów i zjawisk kultury oraz ich ocenę, uwzględniając ich znaczenie a także oddziaływanie w procesie historyczno-kulturowym”.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, zakładającą powiązanie badań naukowych i dydaktyki oraz mieszczą się w dyscyplinach do których kierunek jest przyporządkowany (nauki o kulturze i religii, historia, nauki o sztuce, literaturoznawstwo, językoznawstwo oraz filozofia na I stopniu oraz II stopniu – nauki o kulturze i religii, literaturoznawstwo, historia i językoznawstwo). Są również powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, kształcąc w kierunku prowadzenia badań naukowych oraz pracy w instytucjach publicznych i sektora prywatnego powiązanych z kulturą i językami obszaru Śródziemnomorza.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, jednocześnie nie w pełni odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) niewłaściwej terminologii w sylabusach zajęć; 2) braku uszczegółowienia efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć w stosunku do ogólnych efektów

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

kierunkowych; 3) niedostosowania terminologii w efektach uczenia się dla studiów II stopnia do wymagań 7 poziomu PRK.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie terminologii w sylabusach zajęć, w których występuje niewłaściwa terminologia: „efekty kształcenia”, do aktualnych wymagań i zmianę na „efekty uczenia się”.
2. Zaleca się uszczegółowienie efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć w stosunku do ogólnych efektów kierunkowych.
3. Zaleca się dostosowanie terminologii w efektach uczenia się dla studiów II stopnia do wymagań 7 poziomu PRK.
4. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska są zgodne z koncepcją kształcenia i efektami uczenia się określonymi dla kierunku, które przewidują implementację wiedzy z dyscyplin: na I stopniu studiów - z nauk o kulturze i religii, historii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa, językoznawstwa i filozofii oraz na II stopniu - z nauk o kulturze i religii, literaturoznawstwa, historii i językoznawstwa, w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych typowych dla kierunku o profilu ogólnoakademickim. Treści te uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany oceniany kierunek, zawierają najnowszą literaturę przedmiotu, są zgodne z generycznymi efektami uczenia określonymi dla kierunku oraz zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

Treści programowe poszczególnych zajęć tworzących program kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska odpowiadają efektom odnoszącym się do wiedzy i umiejętności związanym ze wskazanymi dla kierunku dyscyplinami. Na stopniu I w ramach zajęć wchodzących w zakres wiodącej dla kierunku dyscypliny: nauk o kulturze i religii – uwzględniono m.in. szeroko rozumianą wiedzę o kulturach śródziemnomorskich (starożytnych i nowożytnych), podstawy antropologii kultury, a także współczesną kulturę audiowizualną. Treści odnoszące się do historii sztuki starożytnej i nowożytnej podporządkowano historii i nauce o sztuce. W ramach językoznawstwa w programie zajęć uwzględniono treści odnoszące się do struktur językowych i analizy gramatyki języka (np. w treści zajęć *Nauka języka włoskiego (3) z wykorzystaniem elementów językoznawstwa oraz kultura obszarowa*), w ramach filozofii - treści odnoszące się do wiedzy o ideach i postaciach reprezentujących filozofię starożytną.

Interdyscyplinarna koncepcja kształcenia skutkuje w treściach programowych spojrzeniem z różnych perspektyw, np. w zajęciach przypisanych do nauk o kulturze i religii zawarte są także treści charakterystyczne dla literaturoznawstwa (przykładem tematyka dotycząca historii kultury,

obejmująca także przykłady literackie), dla historii (zmiany cywilizacyjne w poszczególnych epokach) lub treści filozoficzne (przykładem idee filozoficzne lub kwestie kulturowego komunikowania, znaków i znaczeń). W podobny sposób treści programowe zajęć językowych zawierają także wiedzę o krajach Śródziemnomorza, co jest zgodne z koncepcją kształcenia.

Na stopniu II treści są uszczegółowione stosownie do zakresu dyscyplin nauki o kulturze i religii, literaturoznawstwo, historia i językoznawstwo. Odnoszą się one m.in. do jakościowych badań kulturoznawczych i specyficznych dla dyscyplin teorii. Treści prezentowane w ramach konwersatoriów w językach obcych (włoski, francuski, hiszpański) mają interdyscyplinarny charakter, i łączą wiedzę o literaturze, badania historyczne i recepcję motywów kulturowych (np. kulturowej interpretacji szaleństwa, relacjach międzykulturowych i postkolonializmie, a także dziedzictwie kulturowym) regionów językowych krajów Morza śródziemnego. Treści te są zgodne z zakresem i tematyką badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska, a także dyscyplinami przyporządkowanymi do kierunku (przykładem prowadzony przez nauczycieli akademickich projekt naukowo-dydaktyczny badań nad dziedzictwem kulturowym Romantyzm: europejskość i pogranicza kulturowe).

Treści programowe są kompleksowe, specyficzne dla zajęć tworzących program i umożliwiają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Układ treści programowych pozwala indywidualizować ścieżkę kształcenia z tego względu, że studenci mogą wybrać region, który stanie się głównym tematem ich studiów. Poza wiedzą ogólną dotyczącą kultury śródziemnomorskiej uzyskują pogłębioną wiedzę zgodną z wybraną ścieżką naukową. Proponowane zajęcia fakultatywne, chociaż zawierają odrębne treści, zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku. Jest tak, ponieważ można je uporządkować w zależności od wyboru przez studenta językowego charakteru regionu.

Na I stopniu zakłada się, że student będzie w toku studiów pogłębiał wiedzę w kierunku specjalizacji na wybranym regionie Morza Śródziemnego. Dlatego też na roku I przekazywane są przede wszystkim treści o charakterze generalnym w ramach zajęć obligatoryjnych (*wprowadzenie do historii i kultury starożytnej Grecji, wprowadzenie do historii i kultury rzymskiej, nauka języka łacińskiego z wykorzystaniem elementów językoznawstwa*). Jednak już na tym wczesnym etapie studiów wybierają jeden z języków (włoski, francuski lub hiszpański), przygotowując się do ukierunkowania studiów nad wybranym regionem. Na I roku studiów zajęcia te służą osiągnięciu kompetencji językowych, na kolejnych latach zostały do nich wprowadzone elementy językoznawstwa. Na roku II treści zawierają zarówno obligatoryjną wiedzę kulturoznawczą i literaturoznawczą (*semiotyka kultury, recepcja antyku w kulturze literackiej Europy*), jak też szczegółową wiedzę o regionach (*historia kultury (do wyboru: iberyjskiej, iberoamerykańskiej, francuskiej i włoskiej lub bałkańskiej)*). Na roku III w ramach zajęć obligatoryjnych przekazywana jest wiedza o kulturze i sztuce od XIX wieku (*historia sztuki XIX w., sztuka nowoczesna*) oraz treści przygotowujące do pisania pracy dyplomowej (*metodologia pracy naukowej*). Studenci wybierają także jedną z trzech ścieżek, w ramach której zrealizują pracę licencjacką (włosko-francuska, iberyjsko-iberoamerykańska i bałkańsko-grecka). Treści związane ze ścieżkami odnoszą się do znajomości języka w poszerzonym wymiarze oraz historii kultury wybranego regionu (odpowiednio: *iberyjskiej, iberoamerykańskiej francuskiej i włoskiej lub bałkańskiej*).

Treści programowe dla II stopnia studiów oparte są przede wszystkim na samodzielnych wyborach studentów. Zajęcia obligatoryjne mają charakter propedeutyczny i zapewniają podstawy dla uzyskania przez studentów kompetencji badawczych (*metodologia badań kulturoznawczych, wstęp do studiów regionalnych czy dzieje Śródziemnomorza*). Studenci wybierają zajęcia z puli konwersatoriów w języku obcym oraz zajęć fakultatywnych, wprowadzających do tematyki pracy magisterskich. Treści zajęć są

związane ściśle z tematyką badań prowadzonych przez nauczycieli akademickich (np. *klasyka kina hiszpańskiego. Obraz społeczeństwa Hiszpanii w kinematografii lat 50-60. XX wieku, Włochy w kinie – Il Cinema italiano contemporaneo*).

Czas trwania studiów jest właściwy (6 semestrów na I stopniu i 4 semestry na II) i umożliwia osiągnięcie przez studentów założonych w programie studiów efektów uczenia się. Nakład pracy i harmonogram realizacji programu studiów I i II stopnia na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska został ustalony prawidłowo (180 pkt. ECTS na stopniu I oraz 120 pkt. ECTS na stopniu II). Obciążenie studentów w całym toku studiów jest rozplanowane w sposób racjonalny uwzględniający nakład ich pracy.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów I stopnia wynosi 1380, zaś w programie studiów II stopnia – 570. Studenci uzyskują odpowiednio – 95 pkt (I stopień) i 65 pkt (II stopień). Budzi wątpliwości, czy oszacowanie liczby godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich jest właściwe. Przypisanie 95 ECTS tzw. zajęciom kontaktowym (przy przeliczniku 1pkt ECTS dla 25 godz. zajęć) daje minimum 2375 godzin, czyli prawie 1000 godzin więcej niż wymiar wskazany w programie studiów. Pozwala to sądzić, że godziny samodzielnej pracy studenta są przeszacowane. **Rekomenduje się** powtórne przeliczenie punktów ECTS i nakładu pracy studenta dla całego programu studiów.

Zajęcia na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska odbywają się w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów i seminariów. Dominują zajęcia konwersatoryjne, co jest uzasadnione niewielką liczbą studentów w grupie. Przewidziana w planie studiów liczba semestrów, a także sekwencje zajęć na I stopniu (zajęcia obowiązkowe o charakterze ogólnym na roku I i II oraz stopniowa specjalizacja w uszczegółowione ścieżki na roku III) oraz na II stopniu (oparta o wybory zajęć fakultatywnych) umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Zajęcia fakultatywne realizowane w ramach programu studiów (np. *historia Bałkanów, epikureizm w kulturze europejskiej. Trwałość i przemiany*) oraz inne proponowane rokrocznie przez kierunek ze wskazaniem ścieżki językowej, a także zarówno dla stopnia I, jak też II, spośród zajęć ogólnouniwersyteckich oraz Wydziału „Artes Liberales” (np. *muzea - idee, projekty, historie; Boska komedia. Podróże po zaświatach; przedhiszpańskie kultury Ameryki Południowej w perspektywie badań archeologicznych*) dają możliwość wyboru, zgodnego z zainteresowaniami studentów oraz samodzielne kształtowanie ścieżki kształcenia. W programie studiów przyporządkowano zajęciom do wyboru łączną liczbę punktów ECTS na I stopniu studiów wynosi 88 (48,89%), zaś na drugim 57 (47,50%), co w pełni zapewnia wymagane w 30%.

Plan studiów obejmuje zajęcia związane w prowadzoną w UW działalnością naukową (na I stopniu jest to 95 pkt., na II – 67 pkt.). Interdyscyplinarny charakter kierunku sprawia, że wiele zajęć przypisano do kilku dyscyplin jednocześnie. W przypadku takich zajęć dla I stopnia studiów jak *recepca antyku w kulturze literackiej Europy* (5 ECTS, przypisanie do nauk o kulturze i religii, literaturoznawstwa i historii), lub *wprowadzenie do historii i kultury rzymskiej* (5 ECTS, przypisanie do nauk o kulturze i religii oraz literaturoznawstwa) jest to uzasadnione i zrozumiałe. Podobnie zajęcia dla II stopnia przypisano interdyscyplinarnie (np. *dzieje współczesnego Śródziemnomorza, XVIII - XXI w.*, 4 ECTS, przypisanie do nauk o kulturze i religii, historii i literaturoznawstwo). Pozwalają one studentom zrealizować podstawowe treści programowe kierunku (związane z wiedzą ogólną i szczegółową o kulturze obszaru śródziemnomorskiego).

W planie zajęć uwzględniono zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka nowożytnego (do wyboru: hiszpańskiego, włoskiego lub francuskiego). Wymiar 420 godzin języka nowożytnego i 17 pkt ECTS w ciągu trzech lat na stopniu I oraz na II stopniu dla konwersatoriów

w języku obcym w wymiarze 120 godzin i 14 pkt. ECTS pozwala uzyskać odpowiednio kompetencje językowe na poziomie B2 (I stopień) oraz B2+ (II stopień) wg ESOKJ. Należy podkreślić, że konwersatoria w językach obcych są prowadzone przez osoby o kwalifikacjach umożliwiających nauczanie języka obcego, lecz są przypisane do trzech dyscyplin: literaturoznawstwo, językoznawstwo i historia. Wymiar godzin oraz liczba pkt. ECTS na I stopniu studiów wskazuje na to, że studenci kierunku już na I stopniu osiągają poziom B2+. **Rekomenduje się** uwzględnienie osiągnięcia poziomu B2+ w ogólnych założonych dla kierunku efektach uczenia się. Wymóg uzyskania 5 pkt. ECTS na I stopniu studiów w ciągu trzech lat w dziedzinie nauk społecznych zapewniają zajęcia do wyboru oferowane w ramach zajęć ogólnouniwersyteckich (OGUN) poza Wydziałem „Artes Liberales”.

W planie studiów nie wyodrębniono zajęć prowadzonych zdalnie. Metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są sporadycznie, w sytuacji wykładu zdalnego lub specjalistycznych zajęć hybrydowych.

Metody kształcenia wykorzystywane w toku studiów na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska są różnorodne, specyficzne dla poszczególnych zajęć i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. W trakcie wykładów wykorzystywane są metody podające z prezentacjami multimedialnymi. Z uwagi na niewielką liczebność grup (w roku 2021 na studiach I stopnia studiowały na 1 roku 24 osoby, na 2 – 6, na 3 – 7, na studiach II stopnia na roku 1- 7 osób, na roku 2 – 3) wykłady często przybierają formę wykładu konwersatoryjnego lub problemowego z dyskusją. W przypadku ćwiczeń w zakresie opanowania języka obcego metody są zróżnicowane, obejmują m.in. metodę projektów, debaty, twórczego pisanie, pracę w grupach i indywidualną oraz narzędzia zdalne (m.in. wykorzystujące repozytoria cyfrowe oraz metody asynchroniczne). Konwersatoria w językach obcych obejmują m.in. analizę tekstów oryginalnych, projekty zadaniowe. W przypadku seminariów i proseminariów na I stopniu stosowane są następujące metody: samodzielna praca studentów, dyskusja pod kierunkiem opiekuna, które mają przygotować do napisania i obrony pracy licencjackiej. Na II stopniu nacisk położono zarówno na samodzielną pracę studenta, jak też na metody indywidualnej współpracy przy badaniach prowadzonych pod kierunkiem opiekuna naukowego.

W doborze metod kształcenia uwzględniane są dostosowane do charakteru zajęć metody tradycyjne (np. dla zajęć *historia kultury francuskiej i włoskiej* podawcze) oraz najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej (np. dla zajęć *instytucje kulturalne i ich zasady* są to wykład interaktywny, mapy myśli, burze mózgów, studia przypadków, metoda problemowa, wizyty studyjne), zaś w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne (narzędzia online, prezentacje multimedialne) wspomagające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

W okresie nauki zdalnej opracowano całą gamę metod i narzędzi dydaktycznych wykorzystujących platformy komunikacyjne. Po powrocie do metod stacjonarnych przeprowadzono pilotaż zajęć asynchronicznych wykorzystujących m.in. nagrane wykłady – audio lub video; moderowana grupa dyskusyjna; różne rodzaje zadań zaliczeniowych.

Stosowane w procesie kształcenia metody i narzędzia dydaktyczne nakierowane są na stymulowanie studentów do samodzielnej pracy na stopniu I studiów oraz do włączania się do projektów badawczych na II stopniu studiów. Samodzielność wyboru ścieżki kształcenia osiągana dzięki stosowaniu właściwych metod i narzędzi dydaktycznych, m.in. wprowadzeniu metod dyskusyjnych i problemowych w konwersatoriach umożliwia przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie nauk o kulturze i religii, oraz interdyscyplinarnego wykorzystywania wiedzy w ramach nauki o sztuce, literaturoznawstwa, językoznawstwa i filozofii (czego przykładem jest przygotowanie absolwentów do studiów w Szkole Doktorskiej UW).

Zróżnicowane i specyficzne dla poszczególnych zajęć (językowych i konwersatoriów w języku obcym) metody i narzędzia dydaktyczne umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia i B2+ na poziomie studiów II stopnia. Konwersatoria w językach obcych służą zarówno kształceniu kompetencji językowych, jak też wprowadzają w problematykę badawczą. Wykorzystywane są przede wszystkim metody oparte na rozmaitych formach dyskusji i prezentacji problemów kulturowych opartych na interpretacji tekstów naukowych związanych z wybranymi regionami Śródmorza. Studenci poznają dzięki temu specyfikę słownictwa naukowego oraz uczą się prowadzenia profesjonalnej dyskusji w języku obcym.

Metody dydaktyczne stosowane podczas zajęć umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Studenci mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Jednocześnie niewielka liczebność grup pozwala dopasować metody do indywidualnych potrzeb studentów oraz zindywidualizować ścieżkę kształcenia.

Praktyki nie zostały uwzględnione w programie studiów. Na życzenie studentów jest jednak możliwość ich realizowania w obrębie studiów. Zgodnie ze stanowiskiem interpretacyjnym PKA nr 7, jeśli praktyki nie są uwzględnione w programie studiów nie powinno przypisywać się im punktów ECTS. Jeśli punkty ECTS mają być przyznawane, **rekomenduje się** wprowadzenie praktyk jako zajęć do wyboru i określenie dla nich efektów uczenia się, treści programowych oraz metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się.

Rozplanowanie zajęć w poszczególnych dniach tygodnia jest zgodne z zasadami zachowania higieny pracy. Zajęcia na poszczególnych latach studiów są rozłożone równomiernie, co umożliwia studentom efektywnie wykorzystać czas, poświęcając go również na samodzielne uczenie się (co jest szczególnie istotne zwłaszcza na studiach II stopnia wymagających od studentów realizowania własnych projektów badawczych w ramach przygotowywania pracy magisterskiej).

Dziennie zaplanowano nie więcej niż 5 zajęć, które dzielą piętnastominutowe przerwy. Na I stopniu studiów zajęcia odbywają się w ciągu pięciu dni tygodnia, jednak ich rozłożenie (np. na 3 roku dyplomowym) uwzględnia pozostawienie czasu wolnego od zajęć, co umożliwia studentom zorganizowanie czasu na pracę własną. Na studiach drugiego stopnia zajęcia odbywają się w ciągu 4 dni na 1 roku oraz 3 dni na 2 roku, co umożliwia studentom samodzielne uczenie się.

Liczba egzaminów oraz zaliczeń w poszczególnych semestrach jest rozplanowana racjonalnie, z uwzględnieniem liczby zajęć w semestrze i nakładu pracy studentów, koniecznego do przygotowania się do egzaminu bądź zaliczenia. W harmonogramie sesji przewidziano co najmniej jeden dzień przerwy między egzaminami. Przykładowo, 2 semestr I roku kończy się dwoma egzaminami: dla zajęć wprowadzenie do historii i kultury starożytnej Grecji) wyznaczono 3 terminy egzaminów w trzech kolejnych dniach sesji, dla zajęć wprowadzenie do historii i kultury rzymskiej wyznaczono 3 terminy w kolejnych dniach sesji. Pozwala to studentom tak wybrać terminy zdawania egzaminów, aby dzielił je co najmniej jeden dzień wolny. Podobna praktyka jest stosowana w sesji letniej na II roku studiów (dla zajęć historia kultury europejskiej średniowiecza wyznaczono dwa terminy w odstępie tygodniowym oraz Renesans włoski i europejski w odstępie dwudniowym). Rok III kończy się jednym egzaminem z Historii kultury wybranego regionu oraz certyfikowanym egzaminem z języka, którego termin jest wyznaczany oddzielnie. Wyznaczono trzy terminy. Studenci zaliczają zajęcia kończące się zaliczeniem z oceną, najczęściej w ostatnim tygodniu trwania z semestru.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań na I stopniu studiów w wiodącej dyscyplinie: nauki o kulturze i religii (oraz dyscyplinach: historia, nauki o sztuce, literaturoznawstwo, językoznawstwo oraz filozofia); na II stopniu uwzględniają stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach nauki o kulturze i religii (wiodącej) oraz literaturoznawstwo, historia i językoznawstwo, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste oraz selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Przyjęcie na studia I stopnia następuje w drodze konkursu świadectw z uwzględnieniem ocen maturalnych – wymaga się co najmniej 50 punktów przeliczanych zgodnie z przyjętym na Uczelni algorytmem zasad kwalifikacji dla tego kierunku. Poza językiem polskim, matematyką, językiem obcym nowożytnym do kwalifikacji wymagany jest dodatkowy przedmiot z listy: filozofia, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna, język grecki i kultura antyczna, język obcy nowożytny (inny niż wskazany język obcy), język regionalny – kaszubski, język mniejszości etnicznej – łemkowski, język mniejszości narodowej

białoruski, litewski, ukraiński, niemiecki, wiedza o społeczeństwie, wiedza o tańcu, biologia, chemia, fizyka i astronomia, fizyka, informatyka. Z kolei przyjęcie na studia II stopnia odbywa się na podstawie dyplomu poświadczającego ukończenie studiów I stopnia z zakresu kulturoznawstwa lub innego kierunku studiów. W tym drugim wypadku przeprowadza się rozmowę kwalifikacyjną mającą na celu sprawdzenie kompetencji osób legitymujących się dyplomem nauk humanistycznych lub spoza tego obszaru, weryfikację wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych właściwych dla studiów I stopnia, niezbędnych do podjęcia kulturoznawczych studiów II stopnia. Podstawę rozmowy stanowią wybrane przez kandydata i wskazane komisji, a następnie przez nią zaakceptowane – 4 lektury. Tym samym kryteria należy uznać za bezstronne i zapewniające równe szanse w podjęciu studiów na danym kierunku, jak też gwarantujące właściwy poziom merytoryczny kandydatów. Kryteria nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. **Rekomenduje się** wprowadzenie do zasad rekrutacyjnych informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Na Uczelni określono prawidłowo warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, które zapewniałyby możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady określa stosowna uchwała Senatu UW.

Na Uczelni określono także warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej. Wszelkie zasady w tym zakresie określa regulamin studiów UW. Zgodnie z przyjętymi w Jednostce procedurami dotychczasowy przebieg studiów może zostać uznany jedynie wtedy, gdy treści programowe zajęć i ich efekty uczenia się są zgodne z programem oraz efektami uczenia się przewidzianymi w programach realizowanych na UW. Przeniesienie z innej uczelni na dany kierunek jest możliwe tylko w sytuacji ukończenia przez kandydata co najmniej dwóch semestrów studiów ze średnią ocen 4,5, co ma zagwarantować właściwy poziom kształcenia na kierunku kulturoznawstwo, na który przyjmowani są – zgodnie z wymogami rekrutacyjnymi – jedynie osoby o wysokiej punktacji uzyskanej w procesie naboru (minimum 50 punktów). Zasady uznawalności w wypadku studiów zagranicznych precyzuje regulamin studiów i praktyk w ramach programu Erasmus+. Nad przebiegiem procesu w tym wypadku czuwa koordynator programu Erasmus+. Tym samym przyjęte w Uczelni zasady zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

W Uczelni określono zasady i procedury dyplomowania – są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady są określone w regulaminie studiów UW, jak też w szczegółowych, specyficznych dla kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska, zasadach dotyczących przebiegu seminarium dyplomowego, składania prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego, zawartych w uchwale Rady Dydaktycznej. Dokument precyzuje przebieg egzaminu dyplomowego – w zakresie organizacyjnym, jak i merytorycznym, jego formę, skład komisji, sposób oceniania oraz liczbę pytań. Według uchwały egzamin składa się z dwóch części: obrony pracy (2 pytania) oraz odpowiedzi na pytania z zakresu zagadnień ściśle związanych z tokiem studiów, których zakres uzgodniony jest wstępnie z kierującym pracą (2 pytania). Na wniosek Komisji Jakości Dydaktycznej Rada Dydaktyczna wyznacza również komisję, która przeprowadza analizę procesu dyplomowania w danym roku akademickim.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Zasady weryfikacji określa stosowna uchwała przyjęta przez Komisję Dydaktyczną, a zawierająca szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminów i oceniania poszczególnych zajęć, które wpisane są w poszczególne sylabusy. Weryfikacją procedur zajmuje się powołana w tym celu komisja.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, także w zakresie ich przystosowania do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Egzaminy przewidziano jako weryfikację wiedzy zdobytej podczas zajęć prowadzonych przede wszystkim w formie wykładów, natomiast zajęcia aktywizujące studentów kończą się zaliczeniem. Wśród form weryfikacji znajdują się egzaminy w formie pisemnej bądź ustnej, ale są one stosowane rzadko. Zdobycie umiejętności weryfikowane jest za pomocą: prac pisemnych, referatów, prezentacji (w tym multimedialnych), projektów indywidualnych i zespołowych. Szczegółowe formy zaliczenia określono w sylabusach. Przewidziane formy weryfikacji pozwalają na ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Dla osób z niepełnosprawnościami – zgodnie z regulaminem studiów – w razie potrzeby przewidziano indywidualną organizację studiów, w tym weryfikację efektów uczenia się, jak też możliwość wydłużenia czasu egzaminu czy uzyskania zaliczenia. Podobne rozwiązania zaproponowano dla studentów szczególnie zdolnych. Osiągnięcie kompetencji społecznych weryfikowane jest z wykorzystaniem takich metod i narzędzi jak praca w grupach i ocena bieżąca dotycząca aktywności, w tym umiejętności publicznej argumentacji.

Przyjęte zasady weryfikacji efektów uczenia się, w czytelny sposób opisane w sylabusach, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej na temat uzyskanych efektów uczenia się również są czytelne. O wynikach poszczególnych prac etapowych i egzaminów student dowiaduje się w trakcie zajęć, po uzyskaniu zaliczenia z zajęć lub zakończeniu egzaminu. W wypadku prac pisemnych otrzymuje informację zwrotną w formie oceny z komentarzem lub stosownej punktacji. Ponieważ w części prac brakuje tego typu komentarza, a niekiedy i ocen, które wpisane są jedynie w protokoły, co może wynikać z przyjętych dla kierunku zasad informowania o jakości pracy także w formie ustnej bezpośrednio od prowadzącego zajęcia, **rekomenduje się** zamieszczenie w pracach pisemnych tego typu danych, aby student miał możliwość zapoznania się z oceną wraz z uzasadnieniem. Wykładnia ustna nie daje możliwości dokładniejszego zapoznania się z uzasadnieniem oceny.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się uwzględniają również zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem (ściąganie na egzaminie, plagiaty). W przypadku nieuczciwych praktyk podczas egzaminów i zaliczeń student wezwany jest do złożenia stosownych wyjaśnień. KJD jest zobowiązany do przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej, a następnie

podejmuje decyzję o ewentualnym wniosku o wszczęcie postępowania przed uczelnianą komisją dyscyplinarną dla studentów. Strony konfliktu są informowane o ostatecznych ustaleniach i decyzjach komisji. Jak dotąd taka procedura nie została wszczęta na żadnym z kierunków Wydziału.

W procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod oraz technik kształcenia na odległość uczelnia wykorzystuje dostępne narzędzia internetowe oraz te oferowane przez uniwersytecką platformę Kampus. Zostały na tyle rozpoznane i użyte do prowadzenia wszystkich rodzajów zajęć, że niektóre z rozwiązań bywają wykorzystane w nauczaniu bieżącym. Uczelnia określiła też zasady weryfikacji osiągania efektów uczenia się w trybie zdalnym, ale większość z metod weryfikacji pozostała zbieżna ze stosowanymi w nauczaniu realnym, gdyż dała się przenieść z systemu bezpośredniej pracy w system pracy wirtualnej, jedynie niektóre dostosowano do trybu nauczania zdalnego. Na kierunku stosowane są różnorodne metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się - testy, prace pisemne, prezentacje, referaty. Różnorodność metod stosowanych w różnym natężeniu w zależności od zajęć, sprawia, że weryfikację należy uznać za wielokierunkową, umożliwiającą sprawdzenie różnych obszarów wiedzy, umiejętności i kompetencji, co potwierdzają analizy wybranych prac etapowych oraz dyplomowych. Zastrzeżeń nie budzi także weryfikacja efektów uczenia się w ramach zajęć seminaryjnych, w czasie których przygotowuje się prace licencjackie lub magisterskie.

Zaproponowane na kierunku kulturoznawstwo metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w badaniach. Przyjęte metody, takie jak referat, recenzja czy projekt indywidualny, pozwalają na zapoznanie studentów ze specyfiką badań naukowych i umożliwiają sprawdzenie stopnia tego przygotowania. Pozwalają również na sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia oraz B2+ na poziomie studiów II stopnia.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy i ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, a monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Prace dyplomowe oddają interdyscyplinarny charakter studiów, gdyż łączą elementy analiz kulturoznawczych, literaturoznawczych, językoznawczych, filozoficznych i historycznych. Przykładów dostarczają prace poświęcone omówieniu twórczości czy działalności wybranych pisarzy, artystów, filozofów powiązanych z kulturą śródziemnomorską. W pracach uwzględniono wszystkie aspekty danej sfery działalności, w odniesieniu do wskazanych dyscyplin, do których kierunek został przypisany. Zdarzają się jednak prace, które nie wpisują się w zakres kulturoznawczych studiów śródziemnomorskich (np. o komiksach albo o piosenkach Jacka Kaczmarskiego), więc **rekomenduje się** uściślenie tematów prac w powiązaniu z profilem kierunku.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu oraz profilu, efektów uczenia się w dyscyplinie nauki o kulturze i religii.

Dokumentowanie osiągania efektów uczenia się odbywa się w formie papierowej lub elektronicznej, w postaci: 1) pisemnych prac etapowych i egzaminacyjnych archiwizowanych przez prowadzących poszczególne zajęcia, 2) protokołów egzaminacyjnych, recenzji i prac dyplomowych. Regularnie prowadzony jest monitoring losów absolwentów, m.in. za sprawą ankiet.

Studenci są autorami/współautorami publikacji naukowych, o czym świadczą np. napisane przez nich artykuły, jak też posiadają inne osiągnięcia tego typu, m.in. wystąpienia konferencyjne, w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, a także udział w grantowych zespołach badawczych.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadra naukowa prowadząca kształcenie na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska, to grono naukowców o ogromnym dorobku naukowym w dyscyplinach, właściwych dla kierunku studiów (nauki o kulturze i religii, literaturoznawstwo, językoznawstwo, historia, nauki o sztuce). Liczne prace monograficzne ich autorstwa, artykuły, publikowane w kraju i za granicą, realizowane międzynarodowe granty i projekty, poświadczają ich specjalistyczną wiedzę z zakresu kultury krajów cywilizacji śródziemnomorskiej (Hiszpanii, Grecji, Włoch, Portugalii, Francji także będącego w ich wpływach Meksyku i krajów słowiańskich). Poświęcone są historii tych krajów, różnym dziedzinom sztuki, literaturze, filozofii, religii, także recepcji kultury antycznej i wpływie na kształt współczesnego świata. Badania nauczycieli akademickich zatrudnionych na kierunku w pełni wpisują się w aktualny stan wiedzy humanistycznej, są prezentowane zarówno w porządku diachronicznym, jak i synchronicznym i odpowiednio aplikowane do treści powierzonych im zajęć. W pełni odpowiadają koncepcji studiów, które mają charakter interdyscyplinarny.

Zakres badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich jest w pełni zgodny z treściami nauczania poszczególnych przedmiotów. To specjaliści w swojej dziedzinie: kulturoznawcy, historycy literatury i kultury poszczególnych krajów, historycy sztuki, językoznawcy. Różnorodność pól badawczych, dyscyplin, jakie reprezentują, pozwala zrealizować główne cele kształcenia na kierunku, jakimi są zdobycie aktualnej wiedzy o kulturze różnych regionów Morza Śródziemnego, ich kontaktach i transferach kulturowych we współczesnym świecie, oraz przygotowanie studentów i zainspirowanie ich do prowadzenia studiów interdyscyplinarnych. Kadra jest także w pełni przygotowana do prowadzenia zajęć w innych niż polski – językach (m.in. w unikatowym języku nahuatl), co dla studiów wielojęzycznych, jakie proponuje się na kierunku, jest bardzo istotne. Realizowane przez wielu wykładowców międzynarodowe granty naukowe pozwalają na zaangażowanie w nie studentów (dotyczy to przede wszystkim studentów II stopnia), dzięki czemu mogą nabywać nowe doświadczenia i rozwijać swoje kompetencje badawczo-naukowe.

Kadra naukowa liczy łącznie 39 osób. W tym gronie jest 34 wykładowców i wykładowczyń zatrudnionych na etacie na wydziale UW. Część spośród nich tytuły naukowe zdobyła w zakresie nauk humanistycznych i w dyscyplinie wiodącej dla kierunku: nauki o kulturze i religii/ kulturoznawstwo, lub deklaruje tę dyscyplinę jako ważną w prowadzonych badaniach naukowych. To 5 profesorów, 3 dr hab., 5 doktorów i 2 mgr. Pozostali nauczyciele akademicki stopnie naukowe zdobyli w innych dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, takich jak: literaturoznawstwo (8 osób, w tym 5 ze stopniem prof., 2 - dr hab. 1 - dr); historia (5 osób: 3 ze stopniem dr hab., 2 - dr), filozofia (2 osoby: 1 dr hab. i 1 dr); językoznawstwo (2 osoby: 1 prof., 1 dr hab.), nauki o sztuce (3 osoby: 1 prof., 1 - dr hab., 1 - dr). Wielu członków kadry stopnie naukowe zdobyło w więcej niż jednej dyscyplinie, co świadczy o interdyscyplinarności badań, jakie prowadzi. Realizacja programu wielu zajęć (np. *język starogrecki z elementami językoznawstwa i kulturoznawstwa, tradycje antyczne w Europie Środkowej*) wymaga łączenia i wykorzystania wiedzy z różnych dyscyplin nauk humanistycznych, np. językoznawstwa, wiedzy o kulturze i religii, historii, literaturoznawstwa. Kadra tak sprofilowana jest więc pełni przygotowana do doprowadzenia tego typu zajęć, co umożliwia prawidłową realizację zajęć i nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Mimo że w kadrze dominują samodzielni pracownicy naukowcy (21 osób), opiekę nad pracami licencjackimi powierza się często osobom ze stopniem doktora. Jest to zawsze uzasadnione tematyką prac, która koresponduje z zainteresowaniami

naukowymi tych pracowników, w pełni kompetentnych do opieki promotorskiej. Zdarzają się sporadyczne wypadki powierzania prac licencjackich magistrów, od czego należałoby odejść, aby zagwarantować właściwy poziom zajęć seminaryjnych powiązanych z badaniami naukowymi prowadzonymi przez doświadczonych wykładowców. **Rekomenduje się** powierzanie opieki nad pracami dyplomowanymi doświadczonym pracownikom naukowo-badawczym co najmniej ze stopniem doktora. Seminaria magisterskie zawsze prowadzą samodzielni pracownicy naukowcy, wspierający studentów w samodzielnym wykonywaniu czynności badawczych, co jest właściwym rozwiązaniem.

Do obsady zajęć włącza się także wykładowców zatrudnionych na innych wydziałach UW (3 ze stopniem dr: specjalistę w zakresie literatury hiszpańskiej i języka hiszpańskiego, filozofa i dziennikarkę - trenerkę EY Academy of Business). Na kierunku prowadzą także zajęcia pracowniczki nieetatowe: 1 lektorka języka francuskiego i hiszpańskiego oraz nauczycielka języka włoskiego, italianistka, co umożliwia poszerzenie nauki języków obcych w ramach proponowanego kierunku studiów kulturoznawczych, wyróżniającym się tym właśnie na tle innych kulturoznawstw.

Liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku jest odpowiednia w stosunku do liczby studentów. Na I i II stopniu jest obecnie około 60 osób, najliczniejszy jest rok pierwszy - 24 osoby, grupy na kolejnych latach studiów są zaledwie kilku lub kilkunastoosobowe, co zwiększa komfort pracy nauczycieli akademickich, ułatwia spersonalizowaną opiekę nad studentem i umożliwia w dużym stopniu praktykowanie tutoringu.

Nauczyciele akademicy są doświadczonymi dydaktykami, starają się także wprowadzać nowatorskie rozwiązania w procesie kształcenia i stosować w praktyce innowacyjne metody i środki, zgodnie ze wskazaniami nowoczesnej dydaktyki akademickiej w obszarze wiedzy nauk humanistycznych. Biorą udział w międzynarodowych grantach, co umożliwia wymianę doświadczeń między różnymi ośrodkami akademickimi w zakresie promowania oryginalnych, innowacyjnych form dydaktycznych (np. szkolenie dydaktyczne: "Inclusive Teaching: Supporting All Students in the College Classroom" na Columbia University; Faculty Member w International PhD Program NATURE-CULTURE, European Union Knowledge Education Development (POWER)). Członkowie kadry uczestniczą także w organizowanych cyklicznie dla całego Wydziału AL szkoleniach wyjazdowych, na których omawia się projekty związane z rozwojem niestandardowych metod dydaktycznych i praktyk oraz prezentuje nowe rozwiązania w tym zakresie. Niektórzy biorą udział w Szkole Liderów organizowanej w ramach programu Nawa i innych szkoleniach oraz kursach. Wielu z nich opracowuje materiały dydaktyczne możliwe do wykorzystania w edukacji akademickiej (np. projekt Short- and mid-term strategies for language revitalization, Zaangażowana humanistyka w Europie - Twinning Komisji Europejskiej) organizuje i prowadzi warsztaty, np. na temat interdyscyplinarnej dydaktyki akademickiej w praktyce (np. – Od efektów uczenia się dla zajęć do zarządzania procesem dydaktycznym). Nauczyciele akademicy posiadają także wysokie kompetencje dydaktyczne w zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Doświadczenia w zakresie edukacji zdalnej zdobywali jako uczestnicy międzynarodowych projektów badawczych jeszcze przed pandemią i rozwijają, korzystając z bogatej oferty szkoleń, tutoriali i webinarów, jakie oferuje Uczelnia, m.in. w trwającym przez rok kursie Młodzi Dydaktycy. To gwarantuje prawidłową realizację zajęć z użyciem technik i metod kształcenia na odległość. Domeną tak nielicznego kierunku są jednak zajęcia w bezpośrednim kontakcie.

Zdecydowana większość nauczycieli akademickich to pracownicy UW i Wydziału Artes Liberales, odpowiedzialnego za prowadzenie kierunku. Są oni zatrudnieni na etacie i związani z tą uczelnią od wielu lat. Stabilność kadry gwarantuje nie tylko prawidłową realizację procesu dydaktycznego, ale

również nieustanne doskonalenie proponowanego programu studiów, sprzyja rozwojowi kadry, która może rozwijać swoją karierę naukową, zdobywając kolejne stopnie naukowe.

Obciążenia godzinowe pracowników to 180 godzin dydaktycznych dla profesora oraz 240 dla pozostałych pracowników zgodnie z przepisami obowiązującymi na Uczelni. Ponieważ kadra kierunku to naukowcy specjalizujący się w różnych dziedzinach nauki, część pensum godzinowego jest przez nich realizowana na innych kierunkach UW. To pozwala na zachowanie różnorodności kadry i jest gwarantem zachowania przez kierunek interdyscyplinarnego charakteru.

Potencjał kadrowy, jakim dysponuje jednostka, wykorzystany jest właściwie, a obciążenia godzinowe zgodne z wymaganiami. Struktura kwalifikacji jest wyróżniająca. Wśród kadry dominują pracownicy samodzielni, wielu z tytułem profesora. Prawie połowa może wykazać się dorobkiem w zakresie wiodącej dla kierunku dyscypliny: nauki o kulturze i religii. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia zdalne, bieżąco kontrolowani i monitorowani przez pracowników uczelni, robią to w pełni kompetentnie, wykorzystując umiejętności i wiedzę zdobytą w trakcie szkoleń.

Dobór nauczycieli akademickich oraz innych osób spoza uczelni do prowadzenia zajęć jest transparentny i adekwatny do potrzeb związanych z prawidłowym przebiegiem procesu dydaktycznego. Obsady zajęć dokonuje się na podstawie oceny zgodności kompetencji pracownika i jego aktualnego dorobku naukowego z treściami nauczania poszczególnych zajęć i formami jego realizacji oraz na podstawie informacji pozyskanych od studentów i samorządu studenckiego (ankiety, rozmowy na posiedzeniach Rady Dydaktycznej kierunku). W wielu wypadkach nauczyciele akademicki realizują swoje autorskie programy, które zyskały akceptację Rady Dydaktycznej i wysokie oceny studentów. Realizację zajęć, których zakres jest szeroki (np. *historia literatury francuskiej i włoskiej, Europa i Ameryka w kontakcie. Historia kultury iberoamerykańskiej*), powierza się więcej niż jednemu nauczycielowi - specjalście w danym zakresie, co gwarantuje wysoki poziom merytoryczny przekazywanej studentom wiedzy.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku są systematycznie oceniani przez studentów za pomocą ankiet zdalnych, które przeprowadza się po każdym ukończonym w semestrze kursie. Ankiety te poddaje się analizie, za co odpowiedzialny jest zespół ds. badania jakości kształcenia, jej wynik trafia do dziekana, jak też kierownika jednostki i jest wykorzystywany do monitorowania przebiegu procesu dydaktycznego oraz właściwej obsady zajęć. Nauczyciele akademicki w wielu wypadkach przeprowadzają po ukończeniu kursów własne ankiety, które służą im do doskonalenia i korygowania proponowanego programu oraz metod dydaktycznych. Długi okres oczekiwania na analizy „centralne” zmobilizował samorząd do opracowania dodatkowej, bardziej rozbudowanej ankiety, która aktualnie jest testowana.

Hospitacji zajęć dokonuje się interwencyjnie, w związku z niepokojącymi wynikami ankiet lub z problemem zgłaszanym przez studentów koordynatorowi kierunku. Praktyką przyjętą na kierunku jest prowadzenie wybranych kursów przez kilku nauczycieli akademickich, którzy przeprowadzają „wewnętrzną hospitację” swoich zajęć. Brak jednak systemowego rozwiązania, mimo że są opracowane stosowne arkusze hospitacji zajęć. **Rekomenduje się** zatem opracowanie zasad hospitacji, które dotyczyć powinny przede wszystkim młodych pracowników dydaktycznych.

Na uczelni prowadzona jest systematyczna ocena nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Prócz oceny okresowej, formułowanej na podstawie ogólnouniwersyteckiej ankiety (co 4 lata), podlegają oni także ocenie wewnętrznej, wydziałowej (co 3 lata), w której bierze się pod uwagę nie tylko dorobek naukowy, osiągnięcia organizacyjne i dydaktyczne, ale także działalność innowacyjną każdego pracownika. Komisja wydziałowa na ich podstawie formułuje ocenę opisową. W ocenie pracowników i innych osób prowadzących zajęcia wykorzystuje się także wyniki

ocen dokonywanych przez studentów w ankietach przeprowadzanych zdalnie na końcu każdego semestru.

Polityka kadrowa Jednostki polega na zapewnieniu stałej kadry naukowo-dydaktycznej, której kwalifikacje odpowiadają prowadzonemu kierunkowi studiów I i II stopnia oraz realizowanym w ich ramach zajęciom. Prócz licznej grupy profesorów związanych z kierunkiem od dawna, w kadrze znalazło się wielu młodszych badaczy (także kulturoznawców), którzy w ostatnich 6 latach zdobyli kolejne stopnie naukowe. W tym gronie są 3 osoby, które uzyskały tytuł profesora, 6 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego, 3 osoby – stopień doktora. W bieżącym roku 2 osoby awansowały na stanowisko profesora uczelni. Pozyskiwanie nowych pracowników odbywa się na podstawie procedury konkursowej, która jest transparentna i adekwatna do potrzeb realizowanej na kierunku dydaktyki. Dynamika rozwoju kadry jest efektem dobrze prowadzonej polityki kadrowej i troski o jej kulturoznawczy profil.

Na uczelni funkcjonuje transparentny system motywowania kadry. System przyznawania nagród za działalność naukową jest czytelny (o nagrody za działalność naukowo-badawczą występuje Dziekan Wydziału). Promuje się także osiągnięcia w zakresie innowacji dydaktycznych. Laureatem nagrody dydaktycznej Rektora UW oraz zdobywcą tytułu „Nauczyciela akademickiego roku” są członkowie kadry kierunku. System ten służy kreowaniu warunków stymulujących rozwój naukowy nauczycieli akademickich i zdobywanie przez nich kompetencji oraz doświadczeń niezbędnych do prowadzenia zajęć na kierunku. Nastawiony jest także na ich wsparcie w rozwijaniu indywidualnych karier i badań. Uczelnia, w tym także Wydział „Artes Liberales”, pomaga pracownikom, proponując wewnętrzne granty badawcze, finansując uczestnictwo w międzynarodowych konferencjach, wyjazdy na staże naukowe w zagranicznych ośrodkach akademickich, a także partycypując w kosztach publikacji naukowych

Administracja służy im pomocą nie tylko w przygotowaniu grantów międzynarodowych, ale w ich obsłudze, co pozwala osobom kierującym grantami zespołowymi w skupieniu się na kwestiach merytorycznych. Nauczyciele akademicy, którzy realizują projekty naukowe i granty, mogą ubiegać się o zmniejszenie obciążeń godzinowych (nawet do 0), chociaż często nie korzystają z tej możliwości, ceniąc sobie kontakt ze studentami w ramach zajęć. Uczelnia wspiera także awanse pracownicze, umożliwiając pracownikom staranie się o urlop naukowy lub odpowiednie rozłożenie zajęć dydaktycznych w ciągu roku akademickiego, także wspierając rozwój specjalistycznych pracowni badawczych, jak np. pracowni Speculum Byzantium, czy centrum naukowego The Cluster – The Past for the Present: International Research and Educational Programme.

Wszelkie sytuacje konfliktowe między pracownikami rozstrzyga dziekan Wydziału. W sytuacjach, w których dochodzi do naruszenia bezpieczeństwa oraz do dyskryminacji i przemocy, nauczyciele mogą zwrócić się do działającego na Uczelni pełnomocnika d/s. równości i zainicjować procedurę antydyskryminacyjną. Na stronie Wydziału umieszczona została opracowana przez pracownika naukowego instrukcja komunikacji z osobami niebinarnymi, konsultowana ze studentami. Wszystko to służy stworzeniu przestrzeni bezpiecznej do studiowania i prowadzenia działalności naukowo-badawczej.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiającą prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Do prowadzenia zajęć na kierunku wykorzystuje się sale dydaktyczne znajdujące się w trzech oddalonych nieco od siebie budynkach. Wszystkie sale wyposażone są w niezbędny i podstawowy sprzęt dydaktyczny: biurka, stoliki do pracy w różnych ustawieniach oraz pomoce naukowe, np. mapy. W większości znajduje się rzutnik multimedialny, tablica, także komputer, co umożliwia dokonywanie w trakcie zajęć prezentacji. W małych salach seminaryjnych, pozbawionych komputera, można wykorzystać odpowiedni sprzęt przenośny znajdujący się w dyspozycji Wydziału.

Pomieszczenia te i ich wyposażenie są wystarczające do prawidłowej organizacji procesu dydaktycznego, są zgodne z potrzebami studentów podzielonych na małe grupy liczące od kilku do kilkunastu osób i pozwalają na osiągnięcie przez nich efektów uczenia się, przygotowują do prowadzenia działalności naukowej (program realizowany jest także metodą tutoringu, co nie wymaga dużych sal i specjalistycznej aparatury).

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, są sprawne, nowoczesne, oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem z technik informacyjno-komunikacyjnych. Stare komputery zostały w ostatnim czasie wymienione, zakupiono także nowe laptopy, które można wykorzystać na zajęciach w salach seminaryjnych, w których brakuje stałego komputera i rzutnika.

We wszystkich aulach i salach można korzystać z Internetu dostępnego na całym Uniwersytecie Warszawskim za pośrednictwem platformy eduroam. Dodatkowo studenci Wydziału „Artes Liberales” mają dostęp do wewnętrznej sieci. Mimo braku pracowni komputerowej studenci mogą korzystać z kilku komputerów znajdujących się w wolnym dostępie w budynku na ul. Dobrej oraz w czytelni wydziałowej na ul. Nowy Świat.

Liczba studentów kierunku jest mała, na poszczególnych latach waha się od 8 do 28, dlatego liczba, wielkość i układ pomieszczeń są wystarczające i zapewniają właściwy przebieg zajęć dydaktycznych, gwarantują studentom odpowiednie warunki do pracy badawczej i projektowej. Dotyczy to przede wszystkim budynku na ul. Dobrej, w którym po remoncie przygotowano także odpowiednie strefy relaksacyjne i pomieszczenia do pracy projektowej. W zabytkowym budynku na Nowym Świecie, w którym nie można przed remontem wygospodarować takiej przestrzeni, studenci mogą korzystać z wolnych w danym czasie sal dydaktycznych oraz czytelni biblioteki wydziałowej, znajdującej się w tym samym obiekcie.

Studenci kierunku mogą korzystać zarówno z Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, która znajduje się w pobliżu budynków, w których odbywają się zajęcia, jak też z Biblioteki Wydziałowej. Biblioteka Wydziałowa i czytelnia są czynne w godz. od 8.00 do 13.00, co studentom wystarcza do skorzystania z jej zasobów. W czytelni znajduje się stanowisko do pracy indywidualnej z komputerem i laptopem oraz stół do pracy indywidualnej oraz zespołowej na 10 miejsc. Na wyposażeniu czytelni jest także czytnik do mikrofilmów i skaner. Od 2009 roku biblioteka korzysta z systemu katalogowania i akcesji w ramach systemu VIRTUA, koordynowanego przez Bibliotekę Główną UW (BUW).

Zdecydowanie lepiej wyposażona jest czytelnia Biblioteki UW, zarówno gdy idzie o stanowiska do pracy indywidualnej (gabinety), jak i zespołowej, sprzęt komputerowy i specjalistyczne urządzenia dla osób z niepełnosprawnościami. W BUW dostępne są trzy kabiny dla osób niedowidzących i słabowidzących wyposażone w stanowiska z zainstalowanym oprogramowaniem do odczytu ekranu, aplikacje powiększające „ekran”, szybkie skanery dedykowane do skanowania książek, komputery z oprogramowaniem OCR (optyczne rozpoznawanie tekstu), monitor brajlowski, pozwalający na szczegółową analizę tekstu osobom niewidomym. Na terenie biblioteki w paraczytelni znajduje się również powiększalnik do czytania tekstów. Wypożyczalnia Biblioteki UW czynna jest 7 dni w tygodniu od godz. 8.00 do 21.00, czytelnia 6 dni w tygodniu od godz. 9.00 do 20.00. Studenci mogą korzystać z zasobów bibliotecznych obu bibliotek dostępnych w formie tradycyjnej i cyfrowej oraz z Wypożyczalni Międzybibliotecznej w ramach jednej karty bibliotecznej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna zgodna jest z przepisami BHP i dostosowana odpowiednio do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W budynkach, w których prowadzone są zajęcia, znajdują się windy, rampy dojazdowe dla wózków, toalety dla osób z niepełnosprawnościami. W czytelni BUW znajdują stanowiska komputerowe wyposażone w odpowiednie programy umożliwiające korzystanie z zasobów bibliotecznych osobom z różnym typem niepełnosprawności. Wszystko to zapewnia tym osobom komfort i pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności badawczej.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie wykorzystywane na uczelni w kształceniu na odległość w pełni umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi oraz innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Podstawowym narzędziem informatycznym, z którego korzystają studenci kierunku i pracownicy, jest system Kampus, w bezpieczny sposób wspierający wymianę informacji i zapewniający dostęp do materiałów dydaktycznych udostępnianych studentom także za pośrednictwem USOS. Ponadto na uczelni wykorzystuje się narzędzia umożliwiające komunikację oraz prowadzenie zajęć online. Zasady

korzystania z narzędzi wykorzystywanych w kształceniu na odległość, w tym zasady tworzenia dostępnych online zasobów edukacyjnych oraz prawa i obowiązki prowadzących, jak też uczestników zajęć dydaktycznych z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość określają zasady obowiązujące na UW.

W zbiorach Biblioteki UW jest ponad 3,5 mln publikacji, wśród których znajdują się także książki, dokumenty cyfrowe i czasopisma z zakresu studiów kulturoznawczych dotyczące różnych zagadnień z historii kultur krajów basenu Morza Śródziemnego. Dodatkowo studenci kierunku mają w BUW darmowy dostęp do zbiorów cyfrowych międzynarodowych czasopism naukowych, takich jak m.in. „Journal of Modern Greek Studies”, „Grek”, „Roman nad Byzantine Studies” oraz do licencjonowanych baz danych (JESTOR. Muse). Biblioteka Wydziałowa, dysponująca zbiorem około 10 300 woluminów, specjalnymi kolekcjami dokumentów oraz czasopismami, udostępnia studentom książki z tych zbiorów oraz pozycje zgłaszane do biblioteki przez prowadzących zajęcia. Studenci kierunku, którzy mają w programie studiów kulturę antyczną, mają także w czytelni biblioteki dostęp do elektronicznych baz tekstów klasycznych oraz nowogreckich. Ważną częścią zasobów Biblioteki WAL jest księgozbiór przy Pracowni Studiów Helleńskich zapewniający kompleksowe zaplecze naukowe i dydaktyczne dla filologiczno-literaturoznawczych studiów nad Grecją współczesną. W jego skład wchodzi: m.in. ponad 6 tys. woluminów, czasopisma (ok. 55 tytułów), archiwum muzyczne i filmowe, multimedia (programy, prezentacje), kolekcje pocztówek, ulotek i folderów EOT. Zawartość interdyscyplinarnego księgozbioru Biblioteki WAL określają główne specjalności i kierunki badań prowadzonych na Wydziale „Artes Liberales”, takie jak: historia literatur i kultur romańskich (italianistyka, romanistyka, iberystyka), bałkanistyka, slawistyka, polonistyka, historia Polski i Hiszpanii (w tym edytorstwo źródeł), które korespondują z treściami nauczania na kierunku i mogą być wykorzystane przez studentów w toku studiów.

Zasoby, jakimi dysponują obie biblioteki, są zgodne co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego oraz formy wydawniczej z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, w tym prowadzenia działalności naukowej i praktycznej. Obejmują one piśmiennictwo zalecane w sylabusach, a ich liczba odpowiada liczbie studentów na kierunku.

Zgłaszane co roku przez nauczycieli prowadzących zajęcia pozycje są sukcesywnie kupowane. Wiele z publikacji zakupuje się w ramach grantów realizowanych na kierunku przez członków kadry, wzbogacają one księgozbiór specjalistyczny dedykowany także studentom kierunku. Materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej przygotowywane są przez prowadzących zajęcia lub pracowników biblioteki wydziałowej zgodnie z zamówieniem i udostępniane studentom w formie elektronicznej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym i stałym przeglądom. Materiały wskazane w sylabusach, a niedostępne w zasobach bibliotecznych przygotowuje się w wersji elektronicznej i sukcesywnie uzupełnia. W przypadkach ich braku w bibliotekach pracownicy przygotowują skany, udostępniając je studentom w wersji elektronicznej. Studenci swoje potrzeby w zakresie literatury niezbędnej w trakcie pisania prac licencjackich i magisterskich oraz realizacji projektów mogą zgłaszać bezpośrednio do biblioteki, która udziela pomocy w jej zdobyciu, często za pośrednictwem Wypożyczalni międzybibliotecznej. Studenci dokonują także oceny infrastruktury w ankietach, a w trakcie trwania semestru swoje potrzeby i zastrzeżenia zgłaszają bezpośrednio opiekunom roku oraz prowadzącym zajęcia. Infrastruktura informatyczna jest nieustannie unowocześniana. W ostatnim czasie wymieniono stare komputery i zakupione nowe laptopy, ich oprogramowanie jest także uaktualniane i nieustannie udoskonalane.

Poprawiono nagłośnienie jednej z sal wykładowych i wymieniono tablice zgodnie z życzeniami przedstawicieli kadry oraz studentów, którzy na bieżąco informują władze Wydziału o stanie infrastruktury, jak i wyposażeniu pomieszczeń dydaktycznych, formułując swe opinie także w ankietach.

Zgłaszane usterki są usuwane, a potrzebny sprzęt uzupełniany sukcesywnie. Wyniki przeglądów były wykorzystywane do modernizacji i doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wizytowany kierunek kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska z uwagi na założone cele określone w programie studiów realizuje stałą i ścisłą współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Władze kierunku posiłkują się na bieżąco aktualizowaną wiedzą na temat potrzeb rynku pracy płynącą od współpracujących z kierunkiem przedstawicieli interesariuszy

zewnętrznych. Współpraca kierunku z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest dwuwymiarowa. Wspierani są oni przez ciało doradcze zwanym Consilium. W jego skład wchodzi grono 10 zaproszonych do współpracy przedstawicieli i przedstawielek otoczenia społeczno-gospodarczego (zaprezentowanego wraz z sylwetkami na stronie internetowej Wydziału). Ponadto kierunek współpracuje z różnorodną grupą interesariuszy zewnętrznych, z którymi realizuje liczne projekty badawcze, społeczne, a także edukacyjne, w które angażowani są zarówno pracownicy naukowi kierunku, a także studenci i studentki. Współpraca prowadzona jest systematycznie, zaś jej zakres i kompetencje odpowiadają koncepcji i celom kształcenia realizowanym na kierunku.

Współpraca z przedstawicielami pracodawców opiera się zarówno na bezpośrednich kontaktach kadry akademickiej kierunku z przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego, jak i na sformalizowanych porozumieniach. Część działań z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest poprzez umowy nieformalne lub krótkoterminowe, zawiązywanych w związku z realizacją konkretnych programów lub zadań, do realizacji których zaproszeni zostali studenci, lub innych celowych projektów realizowanych jako uzupełnienie programu studiów.

Z kierunkiem współdziała na stałe kilka grup interesariuszy zewnętrznych. Są wśród nich przedstawiciele dyplomacji, w tym ambasady Hiszpanii, Włoch, Grecji, Cypru i Portugalii. Znajdziemy wśród nich także przedstawicieli rynku wydawniczego, muzeów oraz instytucji kulturalnych w Warszawie i w Polsce, a także biznesu i szkół.

W spotkaniu z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczyli przedstawicielka biura podróży, przedstawiciel wydawnictwa Książkowego Klimaty, przedstawicielka Państwowego Muzeum Etnograficznego, przedstawiciel Ambasady Włoch w Polsce, przedstawiciel Ambasady Hiszpanii, przedstawicielki Liceum Ogólnokształcącego Strumienie z Józefowa oraz XI Liceum Ogólnokształcące im. M. Reja w Warszawie. Wizytowany kierunek prowadzi również aktywną współpracę i wymianę z innymi ośrodkami partnerskimi. Polem tej współpracy jest organizowanie konferencji, seminariów i warsztatów, nierzadko w kooperacji z Ambasadami Hiszpanii czy Włoch w Polsce. Przedstawiciele środowiska zewnętrznego (artyści, dyplomaci, reżyserzy, muzealnicy itp.) zapraszani są jako goście specjaliści na wybrane zajęcia do wyboru, które oferowane są na Wydziale (dostępne również dla studentów kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska).

Ponadto wśród podmiotów partnerskich możemy wskazać przedstawicieli instytucji publicznych, w tym lokalne instytucje kultury i sportu, z którymi realizowane są projekty inicjowane przez pracowników naukowych kierunku. Na szczególną uwagę zasługuje inicjatywa Wydziału łącząca zajęcia dydaktyczne z praktycznymi, które powstały w ramach centralno-universyteckiej inicjatywy „Studenci dla Otoczenia”. Studenci i studentki kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska mogli również skorzystać z oferowanych zajęć, które sprowadzały się do współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w warszawskiej dzielnicy Żoliborz w zakresie sportowej integracji dzieci oraz młodzieży. W ramach programu zrealizowano zarówno część teoretyczną poświęconą zagadnieniom dialogu obywatelskiego, jak i praktyczną koordynowaną przez tutorów. Na kierunku ze względu na prośby studentów i studentek zrezygnowano z prowadzenia obowiązkowych praktyk studenckich. Zastąpił je w/w cykl zajęć, który został sfinansowany z „Programu zintegrowanych działań na rzecz rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego” (ZIP).

Ponadto ciekawą inicjatywą realizowaną na polu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest zapraszanie przedstawicieli środowiska zewnętrznego na wybrane zajęcia do wyboru, które oferowane są na Wydziale (są one dostępne również dla studentów kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska). Wśród zapraszanych gości w raporcie wskazano głównie artystów (reżyserów, pisarzy, scenarzystów), przedstawicieli biznesu, dyplomacji i lokalnych aktywistów.

Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego przejawia się także w zapraszaniu do współprowadzenia zajęć w trybie semestralnym lub rocznym – przykładem jest cykl zajęć pt. *Włochy w kinie* realizowany ze stałym udziałem włoskiego reżysera. Zatrudniani są także interesariusze zewnętrzni, którzy mają przygotowanie akademickie i którzy zaproszeni są do samodzielnego prowadzenia zajęć, np. przedstawiciel z Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku oraz wykładowca Wydziału Polonistyki, który jednocześnie jest przedsiębiorcą na rynku gier cyfrowych. Ciekawą inicjatywą jest również program „Innohuman”, realizowany na Wydziale w latach 2017-2020. Był on prowadzony wraz z uniwersyteckim Biurem Karier i dotyczył wsparcia prac dyplomowych powstających przy udziale partnerów zewnętrznych. Istotą projektu było zrównanie ról promotora i koordynatora „Innohuman”, którzy mieli wpływ na zawartość pracy. Prace wraz z określonym tematem były zamawiane przez przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych bezpośrednio u studenta, po to, aby ten wraz z promotorem w toku tworzenia pracy mógł ją zrealizować. Interesy wszystkich zaangażowanych stron były chronione umowami prawnymi.

Instytucje partnerskie wizytowanego kierunku odpowiadają profilem prowadzonej przez siebie działalności do specjalności proponowanych przez kierunek, a wszelkie formy współpracy inicjowane przez otoczenie społeczno-gospodarcze przyczyniają się do pogłębienia wiedzy, a także poszerzenia umiejętności i kompetencji społecznych studentów.

W czasie pandemii COVID-19 kontynuowana była aktywność kierunku z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez narzędzia zdalne. Niektóre formy aktywności związane z realizacją programu studiów lub współrealizacji projektów zostały czasowo zawieszone, zostały także wprowadzone inne formy współrealizacji projektów w formule on-line.

Podczas spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego zgłoszony został postulat organizacji cyklicznych, a nie tylko okazjonalnych spotkań z interesariuszami zewnętrznymi, które miałyby dotyczyć rozmów na temat nie tylko szerokiej współpracy z kierunkiem, ale także na temat rozmów nad programem studiów oraz założeniami koncepcji kształcenia. W związku z powyższym **rekomenduje się** organizację cyklicznych spotkań z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego dotyczących weryfikacji programu studiów oraz koncepcji kształcenia.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego aktywnie i w sposób bezpośredni biorą udział w projektowaniu oraz realizacji programu studiów. Wpływ na zmiany w programie ocenianego kierunku ma również Consilium, tj. grupa przedstawicieli pracodawców stanowiących ciało doradcze dla Władz Wydziału w kwestiach dopasowania studiów do aktualnych wymogów rynku pracy. Przedstawiciele tworzący Consilium spotykają się regularnie raz do roku i to zgodnie z ich sugestiami w ramach kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska rozbudowano moduł zajęć z kompetencji miękkich, tj. zajęcia *kultura prezentacja i sztuka pisanie*, czy nauczanie języków obcych innych niż język angielski jako kompetencje szczególnie cenione na rynku pracy. Sugestie i wnioski zgłaszane podczas spotkań z przedstawicielami pracodawców stanowią istotny element w modyfikacjach programu.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom podczas posiedzeń Consillium, potwierdzonych protokołami spotkań. Wyniki tych dyskusji wykorzystywane w działaniach inicjujących zmiany w programie studiów.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie jest wpisane w koncepcję kształcenia na kierunku, sprofilowanym pod kątem poznawanie kultur wielu krajów leżących w basenie Morza Śródziemnego. Ma to odbicie w programie studiów, treściach prowadzonych w jego ramach zajęć i kursów oraz w efektach uczenia się na kierunku, odnoszących się także do znajomości języka wybranego regionu i umiejętności posługiwania się nim. To studia wielojęzyczne. Zgodnie z przekonaniem, że gwarancją lepszego poznania kultury danego kraju jest znajomość języka, jakim władają jego mieszkańcy, w programie studiów istotną rolę odgrywają lektoraty i konwersatoria prowadzone w obcych językach. Studenci mają do wyboru lektoraty z języka hiszpańskiego, włoskiego i francuskiego, także z języka łacińskiego i greckiego (greki starożytnej i nowożytnej). Wybierają je zgodnie z jedną trzech proponowanych ścieżek, w ramach której realizują prace licencjackie (to ścieżka *włosko-francuska*, *iberyjsko-iberoamerykańska*, *bałkańsko-grecka*). Studenci kierunku mogą także uczyć się unikatowego języka nahuatl z elementami językoznawstwa i kulturoznawstwa na poziomie podstawowym oraz średniozaawansowanym. Zajęcia tego typu prowadzą lektorzy, neofilolodzy, także osoby, które są naturalnymi nosicielami danego języka (włoskiego, hiszpańskiego). Studentom proponuje się również do wyboru wykłady w języku obcym, np. hiszpańskim, angielskim, włoskim, które prowadzą członkowie kadry lub zaproszeni z zagranicy wykładowcy. Umiędzynarodowieniu służy także współpraca członków kadry z instytucjami kultury i innymi jednostkami administracji państwowej np. z Włoskim Instytutem Kultury, Ambasadą Hiszpanii, w ramach której organizowane są międzynarodowe konferencje naukowe (np. cykl pt.

„Spotkania polsko-hiszpańskie”, które odbywają się co roku) i projekty. Do współpracy tej angażuje się także studentów kierunku.

Kolejnym sposobem na rozwój umiędzynarodowienia studiów kulturoznawczych jest wymiana akademicka i aktywność pracowników naukowych na forum międzynarodowym.

Uczelnia stwarza bardzo dobre warunki do rozwoju międzynarodowej aktywności kadry i studentów. Dzięki licznym umowom partnerskim z uczelniami na całym świecie możliwa jest realizacja wielu projektów współpracy badawczo-naukowej i wymiany akademickiej. W międzynarodowe granty zaangażowani są członkowie kadry Wydziału „Artes Liberales”, prowadzący zajęcia na kierunku (np. w projekt „Presencia militar polaca en el Ejército Español” [„Polska obecność wojskowa w Armii Hiszpańskiej”]; w ramach projektu badawczego Ministerstwa Obrony Hiszpanii (Proyecto de Investigación del Ministerio de Defensa [CEHISMI])).

Sami pracownicy tego typu granty inicjują i prowadzą, np. projekt badawczy ERC STARTING GRANT Europe and America in Contact: Cross-Cultural Transfer in the New World across Time czy Indigenous trauma, acculturation and agency. The Nahua world from the sixteenth to the twenty-first century; grant, European Research Council Multilingual worlds – neglected histories. Uncovering their emergence, continuity and loss in past and present societies. Są także organizatorami międzynarodowych konferencji, np. „En el eje del hispanismo. Ucrania-Polonia-España” (organizowanej wraz z Wydziałem Filologii Czarnomorskiego Narodowego Uniwersytetu im. Piotra Mohyły w Mikołajowie na Ukrainie). Wielu z pracowników odbywa zagraniczne wyjazdy badawcze (np. do Hiszpanii - Universidad Complutense de Madrid, do Portugalii, Universidade de Lisboa oraz Włoch, Università degli Studi „G. D’ Annunzio” Chieti-Pescara) oraz staże naukowe i dydaktyczne: na Uniwersytecie Complutense w Madrycie, na Uniwersytecie w Cambridge, uniwersytetach: w Atenach, Joannie i na Krecie. O ich aktywności na arenie międzynarodowej świadczą także wykłady gościnne wygłaszane w zagranicznych uczelniach (Universitat de Barcelona, Universidad de Alicante, University of Cologne, Cologne, University of Sapienza in Rome, Universitat de Girona Girona – Catalonia, Universidad Nacional Autónoma de Mexico, University of Utah, Salt Lake City, University of California Santa Barbara, na Uniwersytecie w Bonn). Prowadzą zajęcia w formule zdalnej dla studentów Denison University i zajęcia dydaktyczne w Universidad de Chile. Organizują seminaria z udziałem studentów ocenianego kierunku i członków Cluster – The Past for the Present: International Research and Educational Programme z Uniwersytetów w Bolonii, Monachium, Roehampton-Londynie i Wiedniu.

W ramach wymiany międzynarodowej Wydział „Artes Liberales” gości profesorów z innych uczelni, m.in. z Uniwersytetów w Bolonii, Lublanie, Monachium i Fryburgu. Efektem międzynarodowej współpracy i aktywności międzynarodowej są także projekty badawcze i naukowo-dydaktyczne inicjowane lub współtworzone przez pracowników naukowych i dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku, np. Festival Européen Latin Grec de Lyon, w połączeniu z Our Mythical Childhood i Cluster sesji czytania Iliady pod hasłem Homer on Air, w którym uczestniczyli także studenci kulturoznawstwa - cywilizacja śródziemnomorska i stypendystka International Students Exchange Programme z Shinshu University in Nagano w Japonii, doktoranci, kadra Wydziału, Science Counsellor z Ambasady Niemiec. Problematyka wszystkich tych projektów koresponduje z programem studiów na kierunku i służy włączeniu studentów w badania i ich popularyzowanie, umożliwia im zdobycie doświadczeń naukowych, w tym zapoznanie się z najnowszymi osiągnięciami na polu edukacji.

Ważnym elementem umiędzynarodowienia jest uczestnictwo studentów, wykładowców i wykładowczyń w Programie Erasmus+, SEM, CEEPUS. Każdy ze studentów kierunku może uczestniczyć w wymianie międzynarodowej przynajmniej przez 1 semestr. Od roku akademickiego 2020/2021 skorzystało z różnych programów 5 studentów kulturoznawstwa I i II stopnia, którzy wyjechali na

uczelnie w Hiszpanii (Universidad de AlicanteUniversidad de Salamanca), we Włoszech, Università degli Studi di FirenzeAlma Mater Studiorum – Università di Bologna), 2 z nich odbyły praktyki studenckie w Hiszpanii, Escuela Carmen de las Cuevas) oraz w Turcji (İstanbul Üniversitesi).

Rozwojowi mobilności sprzyja także obecność studentów zagranicznych, którzy realizują część programu swoich studiów na kierunku kulturoznawstwo - cywilizacja śródziemnomorska. W ostatnich dwóch latach z wymiany w ramach Erasmus skorzystało 15 osób z zagranicy, ze Stypendium Rządu Polskiego 2, z wymian bilateralnych 1, także 1 ze stypendium CEEPUS, w ostatnim roku w wyniku rekrutacji przyjęto kolejnych 10 osób. Rozległość pól aktywności międzynarodowej studentów kierunku, a przede wszystkim nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku jest wyróżniająca.

Stopień umiędzynarodowienia aktywności nauczycieli akademickich i studentów jest systematycznie monitorowany przez władze Uczelni za pośrednictwem Biura Współpracy z Zagranicą. Na podstawie regularnie zgłaszanych raportów dokonuje się ewaluacji współpracy z podmiotami zagranicznymi, z którymi Uczelnia podpisała umowy. Podejmowane w tym zakresie działania obejmują: monitorowanie sytuacji i wsparcia studentów oraz członków kadry dydaktycznej wyjeżdżających do uczelni zagranicznych jak i studentów oraz nauczycieli akademickich z zagranicy przebywających na uczelni; sprawdzanie stopnia zadowolenia studentów i kadry uczestniczących w zagranicznych wyjazdach; odpowiednie do uzyskanych opinii modelowanie dalszej współpracy z podmiotami zagranicznymi (np. pod kątem limitów w ramach programu Erasmus+ oraz charakteru i zakresu dalszej współpracy w ramach umów bilateralnych). Ponadto Biuro oraz administracja (dziekanat, dział projektów, dział finansowy) analizuje dane dotyczące korzystania przez studentów kierunku z programów wymiany międzynarodowej. Studenci są zachęceni do korzystania z aktualnych ofert wyjazdów zagranicznych, uzyskują także wsparcie w opracowaniu kompatybilnych programów umożliwiających realizację studiów na zagranicznej uczelni zgodnie z tokiem studiów na kierunku. Do określenia jakości umiędzynarodowienia wykorzystuje się także ankiety studenckie przeprowadzane po zajęciach. Płynące z nich wnioski w tym zakresie są wykorzystywane do odpowiedniego korygowania i doskonalenia oferty dydaktycznej (np. planuje się wprowadzenie nowego lektoratu z języka nowogreckiego, na który studenci zgłaszali zapotrzebowanie). W działaniach sprzyjających udoskonaleniu programu studiów służą także pobyty pracowników na stażach w uczelniach zagranicznych. Całościowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia nie są formułowane wyraźnie w jednym dokumencie, jednak szerokie i wieloaspektowe działania, jakie podejmuje uczelnia w celu osiągnięcia wysokiego stopnia umiędzynarodowienia na kierunku, świadczą o stałym i dokładnym monitorowaniu tego procesu.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia w sposób kompleksowy zapewnia studentom wsparcie w trakcie studiów. Wykorzystuje możliwości, jakie daje niewielkiego rozmiaru Wydział do budowania dobrych relacji i komunikacji ze studentami. Opiera się e dużej mierze na bezpośrednich kanałach komunikacyjnych. Jednocześnie wykorzystywane są szersze możliwości i kompleksowe rozwiązania, jakie daje Uczelnia jako jednostka. W trakcie zajęć studenci są zachęceni do zadawania pytań, aktywnego udziału czy swobodnego konfrontowania własnych poglądów z poglądami prowadzących zajęcia, co daje możliwość otrzymywania wsparcia przez studentów od prowadzących zajęcia, gdy tylko zostanie zgłoszona taka potrzeba. Otwartość ze strony wykładowców oraz panująca przyjazna atmosfera wpływa na poczucie bezpieczeństwa wśród studentów, jak również umacnia przekonanie, że ich opinie i potrzeby są ważne. Wykładowcy prezentują indywidualne podejście do pracy ze studentami, biorąc pod uwagę ich zainteresowania oraz możliwości.

Nauczyciele akademicki są dostępni w trakcie wyznaczonych godzin konsultacji. Konsultacje odbywają się w terminach dogodnych i spójnych z planem zajęć studentów. Oprócz tego wykładowcy dbają o zapewnienie możliwości kontaktu poza czasem wyznaczonym przez sekretariat. Studenci jako częstą praktykę wymienili kontakt mailowy.

Zasadniczymi jednostkami zapewniającymi wsparcie studentom są: sekretariat, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON), Centrum Pomocy Psychologicznej, Ombudsman (rzecznik akademicki) i Główny specjalista ds. równouprawnienia, opiekun roku oraz kierownik jednostki dydaktycznej.

W ramach kierunku funkcjonuje opiekun roku, który pomaga studentom, np. w kwestiach związanych z podpięciem i rejestracją na fakultety. W ramach Dnia Adaptacyjnego (koniec września) lub w przypadku zgłoszenia takiej potrzeby odbywają się spotkania, które stanowią platformę wymiany pytań, doświadczeń i opinii na temat dydaktyki oraz kwestii administracyjnych.

Wsparcie Uczelni uwzględnia różnorodne zainteresowania studentów, bowiem oferuje się liczne aktywności centralne: sportowe (AZS), artystyczne (m.in. Chór UW, Teatr Hybrydy, Zespół Pieśni

i Tańca UW Warszawianka, Chór Kameralny UW), organizacyjne (Wolontariat UW), a także te w zakresie przedsiębiorczości (Inkubator Przedsiębiorczości i Biuro Karier). Studenci otrzymują wsparcie w ramach zakładania oraz funkcjonowania kół naukowych, w których ramach rozwijają swoje pasje. Na Wydziale koła naukowe funkcjonują pod opieką Rady Konsultacyjnej, której przewodniczy Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia, przy wsparciu Samorządu Studentów UW. Na kierunku działa Koło Śródziemnomorskie, ale studenci mogą uczestniczyć również w pracach innych kół wydziałowych: religioznawczym, groznawczym, filmowych, animal studies, politologicznym, filozoficznym, suicydologicznym.

Za wsparcie administracyjne studentów odpowiada sekretariat. Praca sekretariatu oceniana jest przez studentów bardzo dobrze. Godziny pracy zostały dostosowane w taki sposób, aby umożliwić komfortowy dostęp wszystkim studiującym. W trakcie spotkania ze studentami wielokrotnie podkreślono rolę wsparcia zapewnianego studentom przez pracowników sekretariatu. Pracownicy sekretariatu i biura są odpowiednio wykwalifikowani oraz kompetentni. Odpowiedzi na maile wysyłane są nie tylko w trakcie całego dnia, ale również w sytuacjach pilnych, w późnych godzinach wieczornych. Skargi i opinie składane przez studentów do sekretariatu skutkują zmianami wprowadzanymi w toku studiowania. Przykładem tego były zmiany godzin prowadzenia zajęć, tak aby umożliwić komfort w uczęszczaniu na zajęcia.

Jeśli jest taka potrzeba, są wykorzystywane rozwiązania zdalne (sytuacje wyjątkowe). Studenci mają wsparcie z zakresu obsługi różnych aplikacji związanych z procesem studiowania oraz pracą badawczą. W Uczelni prowadzone są szkolenia przygotowawcze do obsługi narzędzi e-learningowych przeprowadzane przez Centrum Kompetencji Cyfrowych UW. W ramach szkoleń przygotowane są filmy instruktażowe, instrukcje w formie PDF czy artykuły dostępne na stronie internetowej. Przewiduje się również rozwiązania, które wspierają studentów wykluczonych cyfrowo. Uczelnia udostępnia komputer studentom, jeśli jest taka potrzeba.

Studenci mają możliwość ubiegania się o pomoc materialną określoną zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dostępne są stypendia socjalne, stypendium rektora, stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami oraz zapomogi. Stypendium rektora otrzymują studenci uzyskujący wysoką średnią ocen, jak również zaangażowani w działalność naukową, sportową, artystyczną oraz organizacyjną. Rozpatrywanie wniosków stypendialnych dokonuje się komisyjnie, we współpracy z studentami i ich organami przedstawicielskimi. Skargi i wnioski rozpatrywane są przez gremia odwoławcze. Szczegółowe warunki przyznawania stypendiów określa regulamin świadczeń dla studentów. Osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności mogą podjąć starania w uzyskaniu stypendium dla osób z niepełnosprawnościami. Cudzoziemcy studiujący na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska korzystają z programu stypendialnego NAWA i otrzymują stypendium RP dla cudzoziemców. Oprócz tego dodatkowym czynnikiem motywacyjnym dla studentów do osiągania bardzo dobrych wyników w nauce jest możliwość zaangażowania w dodatkowe prace badawcze, konferencje, badania prowadzone przez prowadzących zajęcia.

Uczelnia podejmuje działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. We wrześniu 2021 r. został zorganizowany i przeprowadzony cykl szkoleń antyprzemocowych dla pracowników Wydziału. Ponadto w roku akademickim 2021/2022 powołano na Wydziale Pełnomocnik ds. równości, która przeszła szkolenie z zakresu procedury antydyskryminacyjnej na UW.

Zorganizowane zostało spotkanie ze studentami, na którym Pełnomocnik opowiedziała o sposobach przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy na UW – procedurze antydyskryminacyjnej i przebiegu postępowań dyscyplinarnych, a także możliwości uzyskania pomocy na UW dla ofiar przemocy.

Studenci są poinformowani o możliwości zgłaszania się ze skargami do Pełnomocnik. W przypadku wyrażenia takiej woli przez studenta sytuacja może zostać zgłoszona do uczelnianej Główniej specjalistki ds. równouprawnienia i Ombudsman, i rozpatrywana w ramach procedury antydyskryminacyjnej. Na Uniwersytecie funkcjonuje procedura mediacyjna stosowana do rozwiązywania sytuacji trudnych między studentami a pracownikami.

W momencie nauki zdalnej studenci mieli zapewnione pełne wsparcie w zakresie prowadzonych zajęć. W trakcie pandemii książki były umieszczane w Internecie w formacie pdf na serwerach Wydziału. Odpowiadały one listom lektur zamieszczonym w sylabusach. Prowadzący mieli możliwość zamawiania książek w celu udostępnienia studentom.

Studenci mogą skorzystać z sal wykładowych, jeśli nie są prowadzone tam zajęcia. Warto zadbać, aby mieli oni świadomość dostępności miejsc na terenie Uczelni, które są dla nich przeznaczone. Jednocześnie należy wziąć pod uwagę potrzebę zwiększenia ich liczby, dostosowania istniejących w większym zakresie, gdyż funkcjonujące do tej pory są niewystarczające. **Rekomenduje się** informowanie studentów o miejscach do relaksu i pracy własnej, a w miarę możliwości zwiększenia liczby takich miejsc.

Biuro Karier wspiera studentów w zakresie wchodzenia na rynek pracy oraz w rozwoju zawodowym. W zakres działalności Biura wchodzi organizowanie licznych szkoleń dla studentów między innymi z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, budowania CV czy przygotowania do rozmów kwalifikacyjnych.

Osoby chętne do uczestniczenia w programach mobilnościowych otrzymują pomoc zarówno ze strony pracowników sekretariatu, jak i koordynatora z Biura programu Erasmus+ odpowiedzialnego za wymiany studenckie. Wsparcie zapewnione jest w całym procesie rekrutacji, na etapie realizacji wymiany i po powrocie przy rozliczeniu z wyjazdu. Uczelnia oferuje także wsparcie studentom zagranicznym. W tym obszarze prowadzona jest płynna komunikacja. Funkcjonuje również przewodnik, który zawiera wszystkie najważniejsze informacje w tym temacie.

Przedstawiciele Samorządu Studenckiego mają możliwość angażowania się w życie Uczelni poprzez reprezentowanie studentów w gremiach uczelnianych. Samorząd wspiera studentów w kontakcie z władzami Uczelni. Cyklicznie odbywają się spotkania z prodziekanem ds. studenckich. Samorząd otrzymuje od Uczelni odpowiednie wsparcie, które umożliwia organizację wydarzeń oraz podejmowania działań. W Radzie Dydaktycznej uczestniczą przedstawiciele samorządu, tym samym każda zmiana w programie studiów wymaga akceptacji przez samorząd studencki. W samorządzie jest zawsze przynajmniej jeden student kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska.

Uwagi i opinie studentów na temat programu studiów są uwzględniane. Przykładem zmiany zainicjowanej ze strony studentów jest np. większe skupienie się na językach nowożytnych. Po wprowadzeniu wszelkich zmian w programie studiów odbywają się spotkania, podczas których studenci mogą ponownie wyrazić swoją opinię.

Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na wsparcie Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON) oraz Rzecznika Praw Studenta. Wszelka dokumentacja medyczna trafia do specjalistów z wyżej wymienionej jednostki, po czym student wraz z pracownikami BON tworzy plan procesu studiowania, dostosowany do jego potrzeb i możliwości (przykład zwiększenie liczby nieobecności, zwiększenie czasu potrzebnego na napisanie egzaminu albo pracy zaliczeniowej lub poprawę warunków egzaminów). Uczelnia dostosowała infrastrukturę do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Centrum Pomocy Psychologicznej funkcjonuje na Uczelni i zapewnia nie tylko doraźną pomoc dla studentów i pracowników, ale również np. cykle terapii.

Istnieje procedura mająca na celu monitoring pracy administracji Wydziału oraz kierownika jednostki dydaktycznej. W minionym roku akademickim samorząd rozpoczął wdrażanie dodatkowej ewaluacji. Przeprowadza również centralną ocenę przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia wśród studentów całego Uniwersytetu. Pytania dotyczą m.in. studiowania, identyfikowania się z Uczelnią oraz funkcjonowania systemu wsparcia.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia, i możliwościach dalszego kształcenia,

a także o zatrudnieniu absolwentów jest w pełni zapewniony na stronie internetowej. Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla jak najszerszego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem.

Dostęp do informacji o studiach Wydział „Artes Liberales” zapewnia i realizuje wielokanałowo:

- przez główną stronę internetową Wydziału i strony internetowe kierunków studiów (np. stronę kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska) ;
- serwisy ogólnouniwersyteckie (Internetowa Rejestracja Kandydatów), e-informator dla kandydatów na studia;
- portale społecznościowe (Facebook, Instagram, YouTube);
- spotkania w ramach dnia otwartego uczelni, targów edukacyjnych oraz lekcji licealnych.

Informacje o warunkach rekrutacji, programach studiów, organizacji studiów i procedurach dotyczących toku studiów znajdują się na stronie internetowej Wydziału „Artes Liberales” UW w sekcji „Studia”.

Na stronie znajdują się również podstawowe informacje dotyczące władz Wydziału, kadry dydaktycznej wraz z biogramami wykładowców i wykładowczyń oraz harmonogramem ich dyżurów, informacje o dostępności pracowników administracyjnych, publikacjach pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych, o pracy biblioteki Wydziału oraz o aktualnych wydarzeniach.

Uzupełniającym i dodatkowym źródłem informacji o kierunku jest Monitor Uniwersytetu Warszawskiego. W nim opublikowane są m.in. uchwały Senatu, zarządzenia, postanowienia i obwieszczenia Rektora UW, uchwały Rady Uczelni, uchwały Uczelnianej Komisji Wyborczej i inne dokumenty dotyczące regulaminu studiów na UW, organizacji roku akademickiego, rekrutacji na studia, opłat za studia itp.

Wszystkie działania informacyjne nadzoruje i koordynuje KJD, zapewniając spójność i jasność przekazu. Dodatkowo strona przeszła audyt Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Kolejnym źródłem informacji jest Dziennik Uniwersytetu Warszawskiego, w skład którego wchodzi Dziennik Wydziału „Artes Liberales”, gdzie od roku 2017 publikowane są uchwały podejmowane przez Radę Wydziału „Artes Liberales” i zarządzenia Dziekana w szczególności dotyczące funkcjonowania Wydziału, a także zasady studiowania oraz inne regulacje mające wpływ na tok studiów.

Informacje dotyczące rekrutacji oraz procedury przyjęć na studia można znaleźć na specjalnie utworzonej witrynie, tj. stronie internetowej „Internetowa Rejestracja Kandydatów”. Każdy kierunek studiów Wydziału „Artes Liberales” przedstawiono tam w usystematyzowanej formie, podając: cele i cechy programu, sylwetkę absolwenta, zasady kwalifikacji, terminy rejestracji, opłaty, wymagane dokumenty oraz dane kontaktowe.

Wszystkie jednostki prowadzące kierunki studiów na Uniwersytecie Warszawskim wykorzystują Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS). W systemie USOS publikowane są szczegółowe informacje o wszystkich zajęciach i grupach zajęć znajdujących się w programie studiów oraz zajęciach dodatkowych, o rodzaju zajęć i grup zajęć, założeniach, trybie prowadzenia, literaturze, zakładanych efektach uczenia się oraz metodach i kryteriach oceniania. USOS ułatwia studentom administrowanie swoim tokiem studiów – rejestracje, podpisanie, składanie podań, ubieganie się o stypendia.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
-----	--	---------

1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	Tak
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	Tak
3.	Zasady rekrutacji	Tak
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	Tak
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	Tak
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	Tak
7.	Aktualne programy studiów	Tak
8.	Sylabusy	Tak
9.	Kompletność sylabusów	Tak
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	Tak
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	Tak
12.	Erasmus	Tak
13.	Most	Tak
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	Tak
15.	Harmonogram zajęć	Tak
16.	Regulamin studiów	Tak
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	Tak
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	Tak
19.	Biuro Karier	Tak
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	Tak
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	Tak

Wszystkie działania informacyjne nadzoruje i koordynuje KJD, zapewniając spójność i jasność przekazu, w badaniach uczestniczą również studenci jak i inni odbiorcy. Wnioski z tych systematycznych badań są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Dodatkowo strona podlega audytowi Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, wykorzystując rozwiązania mające na celu dostępność również dla osób z niepełnosprawnością. Informacja obejmuje wszystkie istotne kwestie jak cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa

wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

W Jednostce zostały wyznaczone osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały w sposób przejrzysty ich kompetencje i zakres odpowiedzialności, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności odnośnie do ewaluacji oraz doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Na całym Wydziale dydaktykę organizuje Kierownik Jednostki Dydaktycznej (KJD/ Prodziekan ds. Studenckich), zaś sytuację na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska merytorycznie monitoruje koordynator. Zasadniczą rolę w kształtowaniu polityki jakości i zapewnianiu jakości kształcenia na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska pełni od roku akademickiego 2019/2020 Rada Dydaktyczna, która jest ciałem kolegialnym złożonym z przedstawicieli nauczycieli akademickich, studentów i doktorantów, projektującym i monitorującym proces kształcenia na danym kierunku studiów zgodnie z rekomendacjami Senatu i uchwałami Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia (URK). W skład Rady uniwersyteckiej wchodzi 16 nauczycieli akademickich, 6 studentów i 2 doktorantów. Blisko 1/3 wszystkich członków URK stanowią osoby wyznaczone przez samorząd studencki, co wpisuje się w przyjętą w uniwersyteckiej polityce jakości kształcenia zasadę możliwie jak najszerzej reprezentacji studentów we wszystkich ciałach kolegialnych zajmujących się projektowaniem i realizacją tej polityki. Zgodnie ze statutem Uczelni odpowiedzialność za wdrażanie rozwiązań projakościowych na poziomie Wydziału spoczywa na wydziałowym zespole ds. jakości kształcenia, a na poziomie Uczelni – uczelnianym zespole ds. jakości kształcenia.

Rada dydaktyczna formułuje propozycje zasad rekrutacji, przygotowuje propozycje zmian programowych, określa zasady przeprowadzania egzaminów, procesu dyplomowania, w tym przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego, wyznacza opiekunów prac dyplomowych w przypadku, gdy praca powstaje pod opieką promotora z zewnątrz, a także uwzględnia wnioski z akredytacji zewnętrznych i wewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia. Zadania Rady Dydaktycznej dotyczą też kwestii związanych z monitorowaniem przebiegu i wyników sesji egzaminacyjnej, wyników ankiet, egzaminów dyplomowych, a także zgodności kompetencji

naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia się, jak też umiędzynarodowieniem procesu kształcenia i losami absolwentów.

Rada Dydaktyczna przygotowuje również propozycje zmian w programie studiów (zapewnia to udział studentów i doktorantów od pierwszych etapów wdrażania zmian). Następnie za pośrednictwem Kierownika Jednostki Dydaktycznej (KJD) składa odpowiedni wniosek o zmiany w programie studiów do Biura Innowacji Dydaktycznych wraz z opinią właściwego organu samorządu studentów. Wniosek ten jest opiniowany przez Komisję Senacką ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia oraz Uniwersytecką Radę ds. Kształcenia i wraz z opiniami przekazywany do decyzji Senatu UW. W dyskusji nad kierunkami reform programowych biorą udział wszyscy zainteresowani: nauczyciele akademicki i samorząd studentów. Studenci uczestniczą w projektowaniu zmian programowych na każdym etapie procedury poprzez swoich reprezentantów w Radzie Dydaktycznej, Komisji Senackiej ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia, Uczelnianej Radzie ds. Kształcenia oraz w Senacie. Całościowej oceny zmian nie opiniują w sposób formalny przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych współpracujący z kadrą prowadzącą zajęcia na kierunku, ale konsultuje się z nimi zmiany jednostkowe, dotyczące zagadnień z zakresu profesji danej grupy interesariuszy, np. pracowników biznesu czy instytucji kultury.

W Jednostce zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest więc w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Proces doskonalenia programów studiów, oprócz potrzeb interesariuszy, przewiduje jeszcze dwie ścieżki postępowania. Pierwsza z nich wynika z obowiązku dostosowania programów do zmieniających się ram formalno-prawnych (ministerialnych, uczelnianych), a druga ścieżka wiąże się ze zmianami programowymi pod kątem zakładanych efektów uczenia się, aktualności wiedzy teoretycznej, metod i praktyk badawczych, jak też zgodności z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego. Zauważone w części dokumentacji nieprawidłowości dotyczące stosowania niewłaściwej terminologii („efekty kształcenia” zamiast „efekty uczenia się”), pozostającej w sprzeczności z obowiązującymi normami na odpowiednich poziomach studiów PRK, a opisane w punkcie 1 niniejszego raportu, dowodzą braku systematycznej kontroli sylabusów i programów studiów pod tym kątem, co zaleca się zmienić.

Doskonalenie programów koordynowane jest na poziomie Wydziału przez komisję ds. jakości kształcenia, a prowadzone na kierunku przez Radę Dydaktyczną. Rada projektuje zmiany programowe w oparciu o dane pozyskane dzięki różnorodnym narzędziom i procedurom, takim jak ewaluacja zajęć, weryfikacja rozkładu ocen końcowych, sylabusów, przeglądu prac zaliczeniowych i dyplomowych, jak również pozyskanych metodami diagnozowania oczekiwań rynku pracy, kandydatów i otoczenia społecznego (ankiety), a także na rozwiązaniach pozwalających śledzić losy absolwentów. Inicjatorami doskonalenia programów mogą być również wykładowcy i studenci, z którymi koordynator kierunku regularnie się spotyka. W projektowaniu studiów uwzględniane są innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość, o czym świadczą m.in. sylabusy zajęć, w których uwzględniono tryb zajęć stacjonarnych i zdalnych (opcjonalnie). Na UW powołano ogólnouczelniane i wydziałowe zespoły, których zadaniem jest koordynowanie i kontrolowanie sposobu realizacji efektów uczenia się, wsparcie technologiczne i metodyczne dydaktyków przechodzących na tryb zdalny (na stałe zatrudnieni są informatycy nadzorujący przebieg pracy w systemie zdalnym), wypracowano rozwiązania umożliwiające przeprowadzenie sesji egzaminacyjnej, a także egzaminów dyplomowych przy zachowaniu obowiązujących standardów i norm prawnych. W prace zaangażowany był również Samorząd Studentów. Wiele innowacyjnych rozwiązań zyskało uznanie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Określeniem zasad pracy zdalnej (przebieg, monitoring, ewaluacja) zajął się powołany zespół ds. nauczania zdalnego, który przygotował pakiet instrukcji objaśniających obsługę narzędzi do prowadzenia zajęć oraz weryfikacji efektów uczenia się w trybie online. Specjaliści zespołu prowadzą szkolenia synchroniczne dla nowych wykładowców.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Przeprowadzana jest również systematyczna ocena programu studiów obejmująca co najmniej efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod o technik kształcenia na odległość, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów.

Jednym z najważniejszych instrumentów monitorowania jakości kształcenia na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska jest ewaluacja zajęć dydaktycznych, czemu służy powszechne badanie ankietowe, od roku akademickiego 2020/2021 prowadzone za pomocą ankiety elektronicznej w USOS i z użyciem jednolitego kwestionariusza zawierającego zarówno pytania zamknięte jak też otwarte.

Jak była o tym mowa, zmiany programowe odbywają się na podstawie systematycznej oceny programu studiów, opartej o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny, obejmujących co najmniej kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się, prace etapowe, dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe, informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów. W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku), także w warunkach ich nieobecności na Uczelni spowodowanej czasowym ograniczeniem jej funkcjonowania, zaś wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu, jak również w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej. Również dobór metod podlega okresowej weryfikacji przez wydziałową komisję ds. jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym wewnętrznym ocenom jakości kształcenia, a ich wyniki są dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości. Osoby z zewnątrz mają dostęp do tego typu danych, co ważne, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia dostępu do informacji publicznych. Wyznaczony został zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności tego zespołu, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji oraz doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Działania na rzecz jakości kształcenia mają charakter kontrolny oraz wspierający, służąc weryfikacji jakości prowadzonej dydaktyki, popularyzowaniu dobrych praktyk i dbaniu o rozwój kompetencyjny kadry dydaktycznej. Działania projakościowe na poziomie Wydziału koordynuje Komisja ds. jakości kształcenia, która dokonuje analizy i weryfikacji jakości kształcenia na kierunkach prowadzonych przez Wydział oraz zajmuje się projektowaniem i rekomendowaniem rozwiązań organizacyjnych i programowych, mających na celu podnoszenie tejże jakości. Do zadań komisji określonych w jej regulaminie należy monitorowanie działania procedur zgodnych z ogólnouczelnianym systemem zapewniania jakości kształcenia, analizowanie skuteczności narzędzi i strategii służących zapewnianiu jakości kształcenia, monitorowanie procesu tworzenia

i publikowania sylabusów uwzględniające zarówno terminowość ich publikacji, jak i poprawność formalną oraz jakość merytoryczną, doskonalenie zasad oraz sposobu organizacji praktyk zawodowych oraz zasad ich rozliczania. Komisja dokonuje regularnej oceny jakości kształcenia poprzez: analizę wyników ankiet ewaluacyjnych zajęć, weryfikację rozkładu ocen końcowych, przegląd sylabusów, prac zaliczeniowych i dyplomowych, jak też analizę raportów satysfakcji studiowania przez studentów, a przygotowywanych przez samorząd studencki.

Działalność komisji nie budzi większych zastrzeżeń, ale w związku z tym, że w niektórych pracach zaliczeniowych nie ma ocen i komentarzy, gdyż przyjęto na kierunku jako dopuszczalną ustną metodę przekazywania uwag na temat ich jakości, **rekomenduje się** wprowadzenie zasady pisemnego uzasadnienia ocen. Ponadto w wypadku prac dyplomowych **rekomenduje się** uściślenie tematów prac w powiązaniu z profilem kierunku, gdyż niektóre nie wpisują się w zakres studiów śródziemnomorskich. W związku ze sporadyczną, ale odnotowaną praktyką prowadzenia seminariów licencjackich przez magistrów, **rekomenduje się** powierzanie opieki nad seminarzystami na I stopniu studiów pracownikom co najmniej ze stopniem doktora, o większym doświadczeniu dydaktycznym i badawczym.

Jakość kształcenia na kierunku nie jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie – poza oceną PKA. O znacznej skuteczności systemu świadczy fakt, że wszelkie zalecenia sformułowane w poprzednim raporcie, mimo że nie znalazły się w uchwale, zostały zrealizowane, w tym tak istotne jako wprowadzenie do programu w szerszym zakresie treści kulturoznawczych, zwiększenie udziału interesariuszy zewnętrznych w projektowaniu programu studiów oraz efektów uczenia się; wyodrębnienie seminariów dyplomowych dla III roku studiów I stopnia oraz dla I i II roku studiów II stopnia; zweryfikowanie formuły egzaminu dyplomowego, aby pytania egzaminacyjne sprawdzały jak najszerszy zakres efektów uczenia się, a nie tylko dotyczyły tematyki pracy i zagadnień pokrewnych; dostosowanie zakresu tematyki prac dyplomowych na I i II stopniu studiów do zakładanego kulturoznawczego programu kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Nie dokonano jednak przeglądu programów i sylabusów pod kątem ich zgodności z obowiązującymi wymaganiami odpowiednich poziomów PRK.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących braku regularnych przeglądów programów i sylabusów pod kątem ich zgodności z obowiązującymi zapisami w PRK.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Regularny przegląd programów studiów i sylabusów pod kątem ich zgodności z obowiązującymi zapisami w PRK.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218);
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.;

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

